

Slovenski Dom.

Napredno kmetsko glasilo.

Izhaja vsako soboto in velja za vse leto za Avstro-Ogrsko 3 krone, za Nemčijo in druge dežele 4 krone, za Ameriko 1 dolar.

Posamezne številke veljajo 10 vinarjev.

Za oznanila se računa: trlistopna petit-vrsta 14 vin., vsa stran 48 K, pol strani 24 K, četrt strani 12 K, osmina strani 6 K. Pri vseletni Inserciji primeren popust.

Dopisi se naj frankirajo in pošiljajo na uredništvo »Slovenskega Doma« v Ljubljani, Knaflcova ulica št. 5. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina in oglasi se naj pošiljajo na upravništvo »Slov. Doma« v Ljubljani.

Doslednost naše duhovščine

(Dopis iz Št. Ruperta.)

Duhovščina trebanjske dekanije je pričela zadnje čase nekako samolastno postopati: odklanja botre pri krstu, birmi in zdaj celo pogrebce. Sicer to pravilo ni za vse in za vslej veljavno, ker je veliko izjem: za denar dobiš namreč vse, tudi zakramente.

Ker pa postaja ta zadeva čedalje bolj pereča, bi ne bilo napačno, če si jo ogledamo nekoliko bližje in se povprašamo tudi po vzrokih, ki vodijo naše lemenatarske akademike, da tako postopajo.

V prvi vrsti pa moramo še konstatirati, da je tako postopanje še doslej le posebnost duhovščine trebanjske dekanije, ki ima menda svoj poseben katekizem in svoje posebne predpise. Tako je n. pr. za mirnskega Toneta šesta božja zapoved izjema in on menda lahko brez greha prešestuje. Naš Štrajhar in njegov predstojnik verujeta v Johanične čudeže, kar je menda zoper prvo božjo zapoved. V sv. pismu stoji: »Človeka, ki se obrne k vražarjem in vedežem, bom s srditim obličjem pogledal in ga bom iztrebil izmed njegovega ljudstva.« (III. Mojz. 20, 6.) Svetotrojiška »gašpuda« zmerjata take matere, kakor jih napravi n. pr. mirnski Tone s ku Imata menda tudi druge vrste katekizem in sv. pismo, kjer stoji menda zapisano, da je tudi Izveličar Marijo Magdaleno tako zmerjal. Res, lepi božji namestniki in akademično izobraženi učenjaki, ki se povzpno do take propovedi!

Pa nazaj k stvari! Duhovščina trebanjske dekanije je torej na neki izmed neštevilnih konferenc uganila, da ne smejo biti za krstne in birmanske botre naprednjaki in sploh oni, ki so naročeni na kak napreden časopis. Naš Štrajhar se je grozovito jezil posebno na »Slovenski Dom«, ker je bil povedal resnico o Johanični srajci in fajmoštrovi zaplati in ker list sploh piše vselej popolno resnico, ki je naš Janez ne more ovreči. Ta sklep so potem akademično zalili, kakor se spodobi in je

sploh navada na konferencah. In začeli so ga izvrševati, pa ne vselej in povsod. Pa to slednje je postranska stvar. Glavno je vprašanje, smejo in morejo biti li oni, ki so naročeni na kak napreden časopis, veljavno za botre, ali ne? Po moji pameti bi morala biti postava veljavna za vso škofijo in sploh za ves katoliški svet. En Bog, ena vera, en katekizem in enake postave. Zdaj pa pogledajmo v mesta in trge! Kdo brani tam naprednjakom botrovati? O pri- liki birme v novomeškem okraju so bili v Novem mestu dobri vsi tisti botri, ki so jih bili okoličanski fajmoštri doma odklonili. Pa pogledajmo še, kako se lemenatarski akademiki sami sebe bijejo po zobeh in v kakšnem groznem protislovju so si njihova akademična izvajanja. Grem k spovedi in pametnemu spovedniku povem, da berem »Slovenski Dom«. Dobim odvezo in prost sem vseh grehov in kar dober za nebesa in glasom katekizma — kot dober katoličan, sposoben za botra. »Ti si nevernik, grešnik, liberallec — ti nisi dober in tudi ne vreden, da bi stopil v tempelj gospodov!« — tako te nahruli naduti fajmošter. Prosim, sedaj pa sodite! Eden mi je dal odvezo, drugi me pa pošilja naravnost h kralju vseh hudičev. Res, prav akademična logika!

Pa vzemimo še par slučajev! Naprednjaku se narodi dete. Koga bo šel prosit za botra? Ali morebiti klerikalca, ki ga grdo gleda in ga po Krekovem receptu mora sovražiti in pobiti! Sploh pa bi morali klerikalci biti tudi dosledni in ne hoditi naprednjakom za botre!

Drug slučaj! Iz sosednje fare prineso h krstu nezakonskega otroka. Boter mu je naprednjak. Fajmošter ga odkloni, češ, da liberalca in bralca naprednih časopisov ne sprejme za botra. Boter se ujezi in pravi, da nobeden klerikalcev ni imel toliko usmiljenja, da bi bil za botra otroku, ki ima takega očeta. Ko ga župnik osorno vpraša, kdo je otroku oče, mu ta odgovori: »I, naš fajmošter!« — »Le pojdite v cerkev, bom takoj prišel,« odgovori fajmošter in krsti otroka z liberalnim botrom.

Tretji slučaj! Trebanjski dekan nobena ne vpraša po tem, ali je naročnik na napredne časopise, ali ne. Podrejena duhovščina ima pa druge predpise.

Tako, gospodje, le malo več doslednosti in pa — pameti, pameti, pa ne pustite se vselej našemu Štrajharju naštrajhati.

Krono vsej gonji pa je postavil na sv. Jožefa dan prešestni mirnski Tone, ko je pri pogrebu odklonil pogrebce in ni hotel pokopavati, če bodo pogrebni naprednjaki. Kako bi rekli takemu početju? Fej! — je še premilo. Ali ve Tone, kaj pravi katekizem, kakšno delo je mrliča pokopavati? Stari Tobija je, vračajoč se od enakega dela, oslepel, pa Bog mu je vsled tega dobrega dela vrnil vid, kakor ga bo vrnil tudi zaslepljenemu slovenskemu ljudstvu, da bo izpregledalo in spoznalo, da je farško prešestvo večji greh, kakor pa čitanje naprednih časopisov. In tak človek, kakor je mirnski fajmošter, se še upa vpričo veličastva smrti kazati svoje brezmejno sovraštvo in hliniti neko svetost, pa ne pomisli, da kaže ob takih prilikah vse nanj, češ, s Francko se je pa le spečal ta svetnik! Radoveden sem, kako bi svetotrojiška pastirja duš poleg nezakonskih mater, ali kakor jima onadva pravita »ku . . .«, imenovala Toneta z Mirne? Pa naj ju enkrat pri konferenci, ko bodo že malo v rožcah, Tone vpraša.

In končno še o vzrokih te najnovejše gonje. Botre odklanjajo prvič zato, da bi zabranili čitanje naprednih časopisov, pred katerimi imajo blazen strah, ker napredno časopisje vrši točno in pravično svojo nalogo, odpira zaslepljenemu ljudstvu oči, ga uči samostojno misliti in mu dokazuje, kako pogubno je delo duhovščine za kmeta in da duhovni niso nič več in nič manj kakor vsak drug človek. Botre pa odklanjajo tudi zato, ker hočejo tudi za krst vpeljati neko — štolnino. Dogovorili so se pa tako - le: Liberallec ne sme biti brezplačno za botra. Če pa pokaže prej fajmoštru tolar, naj bo izjema. In s časom bo ta izjema postala pravilo, kakor je postala tudi pri podeljevanju drugih za-

kramentov — in tako se bo moralo v cerkvi vse plačati.

Za sklep pa še eno vprašanje, gospodje z akademije! Zakon je menda tudi zakrament — seveda, ne mislim takega, kakor ga je bil sklenil mirnski Tone, ki je bil brez prič. Pri pravem pa morajo biti tudi priče. Ali boste začeli tudi tukaj odklanjati napredne priče? Če ste dosledni, — bi jih morali, pa za gotovo vem, da jih ne boste! Poroka vam preveč nese, in denar je pa le denar, četudi je od liberalca. Vidite, gospodje, to bi bilo tudi dosledno, da bi še posebno v denarnem oziru odklanjali naprednjake. Dokler pa tega ne storite, bodite trdno prepričani, da ne more nihče verjeti v vašo nepristranost in gorečnost za izveličanje duš, pa makari, če ste preštudirali vse akademije tega sveta.

Kaj pravijo najnovejši protiklerikalci!

(Dopis in leskovške fare pri Krškem.)

Tako potrpežljivih ljudi kot smo pri nas, menda nikjer ni. Ali sedaj je posoda tako polna, da teče iz vseh strani ven. Naša klerikalna stranka, katere smo se do sedaj z vso vnemo oklepali, je nas spravila v tako obupen položaj, da za nas kmete ni nobene druge rešitve, kakor da se otresemo vsi kot en mož te, do sedaj toliko priljubljene klerikalne pijavke, ali pa da bežimo še mi, ki smo še ostali, za drugimi v tujo Ameriko, da se rešimo teh, nikdar sitih črnih bisag.

Spominjamo se še vsi dobro zadnjih deželnozborskih volitev, ko se je naš gospod kaplan Kopitar pehal dan in noč za glasovnicami. Ni mu bila nikdar pregrda in nikdar pretemna noč. Šel je od hiše do hiše ter pritiskal s štampljami na naše glasovnice klerikalne kandidate. Zraven je pa nas še tudi zelo navduševal, da so edini ti kandidati pravi krščanski rešitelji vere in kmečkega stanu. Naš kaplan Kopitar je imel shod po vseh vaseh. Navadno sta ga spremljala tisti, ki ne odmakne poprej kozarca od po kaplanu blagoslovljenih ust, dokler se na mestu ne zgrudi, ter organist, ki mu pa seveda ni zameriti.

Torej, vi ljudski osrečevalci, vi, kaplan Kopitar, ki ste nam toliko dobrega obetali, kje ste sedaj? Tisti možje, ki ste jih nam priporočali za naše prave kandidate, ki ste jih na naše glasovnice s štampljami pritiskali, so zadolžili deželo za ogromne milijone. Vi ste pred volitvami rekli, da niste zadolžili, da je to samo liberalna laž, da to ni resnica in da od tega ne bo nobeden nas kmetov niti vinarja plačal! Šli smo vam na limanice, vlovili ste nas, in čim se je vaša želja izpolnila, smo takoj občutili udarec, katerega še ni nikdar kranjska dežela dočakala občutnejšega kot je ta. Na užitnini od 40% na 145% zvišanje, na obrtnem davku 35%, na stanarini in zemljiškem davku 15%. Vi

prokleti hinavci, vi ste nam tako breme nakopali v teh kritičnih časih, ko so nam že dve leti zaporedoma vinogradi in sadovnjaki pozebli; kar je pa ostalo, je še toča potolkla. Vsled tega so naša posestva prezadolžena, da že vsled vremenskih neizgod ne moremo svojih bremen prenašati in se dan na dan prodajajo posestva. Ravno sedaj, ko nam je najbolj hudo, ste nam naložili tako breme, tako visoke doklade! Ali imate vi srce v svojih črnih prsih? Ne, in stokrat ne! Pa še tisti lažnjivi »Domoljub«, ki tako hinavsko piše, da je deželni odbor tako praktično znal deželne doklade razdeliti, da bo kmet le malo, ali nič občutil te doklade. Vprašam vas, gospode krute postavodajalce, ki imate obložene mize z vsem dobrim, ali ne veste, ali nočete vedeti, koliko trpi kmet? Glavno je, da se vam dobro godi! Kdo drug naj plača ta ogromni dolg, nego kmet? Saj je »dežela« kmet, obrtnik, trgovec, delavec, ali skratka rečeno: mi smo dežela, — dežela smo mi! Torej kmet, obrtnik, delavec mora plačati vse. Obrtnik bo podražil svoje izdelke, ki jih rabi kmet, trgovec svoja živila, ki jih rabi kmet, uradnik in delavec bosta zahtevala zvišanje plače vsled draginje, in to bo zopet plačal kmet! Gostilničar je podražil vino, ki ga pije na deželi izključno kmet. V gostilni plačamo 8 vin. pri litru več. Očitno je, da se bo vina mnogo manj popilo, zraven bo pa še gostilničar pritiskal na vinogradnika, da ne more po tej ceni plačati kot prej, da ima visok dac in doklade. Torej kdo zopet tu trpi? V prvi vrsti kmet in potem vsi deželani za njim.

Res smo šli do sedaj na vaše limanice, ker smo mislili, da ste vi, duhovni, res tisti zaščitniki vere in nas kmetov, kot so bili nekdanj duhovni. O joj, grozno smo se goljufali! Kajti tu ni šlo za vero, ampak za bero, za vašo nikdar polno bisago. Torej, ljubi kmet, tisti, ki uče naše otroke vero in ljubezen do svojega bližnjega, ravno tisti kriče pri vsakih volitvah, v cerkvi, spovednicah in po naših vaseh, da so edini naši rešitelji! Ravno tisti so največji hinavci, lažnjivci in sovražniki! Ti so nas v prvi vrsti razdvojili in med nami napravili sovraštvo in to samo zato, da so lažje izvršili tak nečuven atentat na naše imetje, na naše že od uim prazne žepe.

Zapomnite si pa, gosp. Kopitar, če boste zopet prišli pri prihodnjih volitvah po naših bornih kočah prosit glasovnice, ker drugače vas tako ni; tedaj vam bomo pokazali vrata na tak način, kot se spodobi takemu hinavcu.

Mi kmetje bomo pa v prihodnje sami zbrali iz svoje srede poslanca, ki naj bo kmet in ki bo edino znal zastopati naše kmečke interese.

Vi, gospodje duhovni, ki ste poklicani, izpolnjevati Kristusove nauke, ki jih vam nalaga sv. cerkev, se pa spravite z njo, da vam odpusti te velike grehe, ki ste jih povzročili nam ubogim trpinom.

RAZGLED PO SVETU.

Dr. Nikola Mandić namestnik šefa deželne vlade.

Cesar je imenoval podpredsednika bosansko-hercegovskega deželnega zbora dr. Nikolo Mandića za namestnika šefa deželne vlade. Namestnik šefa deželne vlade je najvišji civilni uradnik Bosne in Hercegovine in je neposredno podrejen šefu deželne vlade. V smislu deželnih statutov je namestnik najvišji vladni zastopnik v deželnem zboru. Dr. Mandić bo odložil svoj mandat in prenehal tudi z advokaturu. V uradnem komunikeju se poudarja, da je s tem prišel na eno najvišjih mest v deželi domač sin, s čimer se je izpolnila največja želja deželnega zbora. Toda njegovo imenovanje nikakor ne pomeni poznejšo parlamentarizacijo deželne vlade.

Nemški klerikalci proti škofu.

Na nekem shodu v Iglavi je sprejelo katoliško ljudsko društvo resolucijo, ki se v ostrih besedah obrača proti nastopu brnskega škofa. Resolucija zahteva, da se vrne v mesto za kaznen premeščeni katehet pater Adalbert Körner. Nadalje so zahtevali odstranitev nekega kaplana, češ, da denuncira iglavske duhovnike. Tudi iglavski občinski svet se je postavil enako proti brnskemu škofu ter je protestiral proti baje Nemcem sovražnemu nastopanju brnskega škofa.

Albanija.

V Draču se mudita en ravnatelj in dva uradnika dunajskega bančnega društva, da se razgovore z novo vlado zaradi obnovitve koncesije za ustanovitev albanške državne banke. Ustanovitve banke naj se udeležita v prvi vrsti Avstro-Ogrska in Italija s 30% ustanovnega kapitala 10 milijonov. Anglija in Rusija se udeležita z 10%, Nemčija in Francoska pa odstopita svoj del Avstriji, oziroma Italiji. Nemški časopisi pravijo, da je izbranje Turkan paše za ministrskega predsednika albanškega smatrati za zelo srečno, ker je na glasu kot dober diplomat in politik in dobro pozna evropsko politiko.

Črna gora.

Listi poročajo s Cetinja, da je bilo na zadnjem rodbinskem svetu, sklicanem od italijanske kraljice Jelene, sklenjeno, da se odpove prestolonaslednik Danilo v kratkem dedni pravici v prilog princu Mirku. Vzrok je ta, da ima princ Mirko otroke, dočim jih prestolonaslednik Danilo nima. V begradskih krogih tej izpremambi ne pripisujejo posebnega pomena, ker ne delajo razlike med princema, dasiravno je Mirkova žena, rojena Konstantinovičeva, iz Beograda. Skupščina je z vsemi proti dvema glasovoma sprejela resolucijo, ki pozivlja vlado, da naj odpravi samostojne črnogorske zastope v inozemstvu in jih poveri srbskim poslaništvom.

Makedonska vstaja.

Pariški »Temps« poroča iz Petrograda, da se makedonski komite s podporo bolgarske vlade pripravlja, da uprizori spomladi v Makedoniji vstajo s pomočjo Turčije, ki je baje v ta namen poslala že 20.000 preoblečenih vojakov v Makedonijo, ki čakajo le na znamenje, da vdro v Srbijo. Makedonski komite je baje plačal ogrski tvrđki Roppe 720.000 K za vojni material, ki ga je četaški vodja Sandanski osebno naročil v Budimpešti. Baje je poslala tudi Avstrija 80.000 pušk in 20 topov makedonskemu komiteju kot darilo. Z bolgarske strani se zatrjuje, da je ta vest izmišljena in brez stvarne podlage.

Štrajk v Italiji.

Italijanski železničarji so predložili vladi nove zahteve, ki bodo vlado stale 50 milijonov lir. Če vlada ne ugodí, bo v aprilu splošni štrajk.

SLOVENIJA.

s Nadomestna volitev državnega poslanca dr. Žitnika namesto umrlega dr. Žitnika se bo vršila dne 18. maja t. l.

s Samostojni kandidat za notranjskega državnega poslanca. Na zaupnem shodu, ki se je vršil dne 22. t. m. v Postojni, se je postavilo soglasno za kandidata za nadomestne deželnozborske volitve gosp. župana Josipa Lavrenčiča iz Postojne.

s Klerikalni kandidat za državni zbor namesto dr. Žitnika je deželni tajnik dr. L. Pogachnik. Kako bodo volilci sprejeli kandidato tega brezpomembnega moža, ki se je proslavil doslej s tem, da je vrhovni načelnik Čukov, ne vemo. Po mnenju klerikalne gospode so to že tako velike zasluge za notranjske volilce, da ga morajo ti voliti. No, klerikalci nikoli ne vprašajo, če je kandidat komu všeč, ali ne, oni le komandirajo in backi morajo slepo ubogati, makar da se jim postavi Pangarnet - Matilda. Oj, zjokati se je zdaj nad našimi klerikalnimi kmeti, ki so le cunje v rokah duhovnikov. Ali bo kdaj bolje?

s Kranjski deželni zbor. »Tagespost« poroča, da bo kranjski deželni zbor po Veliki noči sklican na daljše zasedanje, da reši predloge, ki v zadnjem zasedanju niso bile rešene in da razpravlja o večjih melioracijskih projektih.

s Klerikalni hinavci. »Slovenec« se je pritožil, da je »Slovenski Dom« nekaj klerikalcev preveč pokrtačil in je zastokal, da je ta list v eni številki 12 duhovnikov prijel. Ali je mar »Slovenski Dom« kriv, če je kar 12 duhovnikov v enem tednu take škandale naredilo, da jih je treba javno lasati? Naj se spodobno obnašajo, pa jim noben človek ne bo nič rekel. Seveda, klerikalci bi radi imeli pravico, uganjati kar bi jim bilo všeč, a da bi jih nihče ne smel prijati. Sicer pa ni »Slovenski Dom« prav nič tako hudega pisal, da bi se bilo prito-

ževati. »Slovenec« je obenem zapisal, da gre slava o surovosti in propadlosti političnega življenja na Slovenskem čez devet dežel! To je žal le preveč resnično, a zaslugi za to imajo izključno klerikalci. Ta žalostna slava o surovosti in propadlosti slovenskega političnega življenja je izšla iz deželnega zbora, kjer so klerikalci pod vodstvom dr. Šusteršiča s svojo obstrukcijo uprizarjali take orgije zverinske surovosti in propadlosti, da je ves svet pljuval. To je trajalo leta in leta, vmes pa sta škofova lista »Slovenec« in »Domoljub« pisarila tako podlo, tako surovo in tako lažljivo, da je morala slava kranjskega življenja do neverjetnosti narasti. Da se ta stara slava ohrani, za to skrbi vesoljno klerikalstvo. Kranjski duhovski govori in duhovske agitacije spopolnjujejo »Slovenca« in »Domoljuba«, vse to kronajo v deželnem zboru klerikalni poslanci s svojim brutalnim in surovim nastopanjem. Politično življenje na Slovenskem res zasluži slavo, ki gre čez devet dežel!

s Dijaški štrajk v Ljubljani. V sredo, dne 20. marca je bilo 500 let, odkar je bil na Gosposvetskem polju zadnjikrat vstoličen v slovenskem jeziku za koroškega vojvodo Ernest Železni. Rodoljubni ljubljanski dijaki so zahtevali, da bi se v srednjih šolah ta dan slovesno obhajal, kakor se je obhajala recimo bitka pri Lipskem, ali 100letnica rojstva nemškega pesnika Schillerja. Šolske oblasti niso nič ukrenile v tem oziru in vsled tega je nad 800 srednješolskih dijakov in dijakinj izostalo od pouka. Vsa ljubljanska policija je bila vsled tega na nogah in s silo tirala dijake v šolo. Uvedla se je tudi preiskava proti tem dijakom, zato so še v petek in soboto štrajkali, toda pretečeni ponedeljek so zopet prišli vsi v šolo. Ali bodo kaj dijaki kaznovani, ali ne, danes še ne vemo. Žalostno pa bi bilo, če bi idealno navdušeno mladino kaznovali, ki ni drugega storila, kakor sama praznovala slovenski jubilej, ker se poklicani ljudje za to niso brigali. Ako je deželni šolski svet odredil praznovanje Schillerja in bitke pri Lipskem, bi lahko, oziroma bi moral tudi ukazati, da se omenjena 500letnica proslavi. Dijaki so sami naročili pri frančiškanih mašo v proslavo jubileja in so bili pri štrajku vsi solidarni.

s Slovenski župan v Trbovljah. Pri zadnjih občinskih volitvah v Trbovljah so zmagali v prvem in deloma tudi v drugem razredu Nemci, v tretjem socialni demokratje. Le v drugem razredu so prodrli Slovenci, toda s kompromisom. Ker so socialni demokratje odvisni od rudnika, ki je te volitve komandiral, se je opravičeno bilo bati, da bo izvoljen slovenskim Trbovljam nemški župan. Toda, to se ni zgodilo, ker socialni demokratje niso potegnili z Nemci. V torek popoldne se je sestel novoizvoljeni občinski odbor. Županom je bil izvoljen dosedanj župan Vodušek, podžupanom pa Kramer. Slo-

venci in socialni demokratje imajo šest svetovalcev, Nemci pa tri. Župan je takoj po izvolitvi v zahvalnem nagovoru podarjal slovenski značaj občine, njegovi izjavi so se pridružili tudi Slovenci in socialni demokratje. Slovenci razpolagajo v novem odboru s sedemnajstimi glasovi, Nemci maksimalno s trinajstimi. Nemci so odšli s torkove seje poparjeni in pobiti.

s Amater - fotografi! Društvo »K. S. A. F.« priredi v kratkem velezanimiv in brezplačen tečaj za bromni oljetisk (Bromöldruck), ki bo trajal par večerov. — Kakor je več ali manj znano, je ta tehnika v moderni umetniški fotografiji pridobitev zadnjega časa in je vsled svojih posebnih lastnosti zelo priporočljiva amaterjem, ki goje umetnost na polju moderne fotografije. Tehnika omogočuje posameznikom, z lahkoto doseči vse mogoče in individualne efekte. Predavanje, združeno s praktičnimi demonstracijami te tehnike, bo obsegalo tudi kratek pregled raznih drugih fotografskih procesov. Vsi, ki se nameravajo udeležiti tečaja, naj blagovolijo nemudoma javiti svoj naslov društvu »K. S. A. F.« v Ljubljani, ki daje tudi vsa druga potrebna pojasnila, da bo mogoče društvu pravočasno poiskati primeren lokal. — O kraju in času prireditve tečaja, se prijavljeni pravočasno obveste. Društvo »K. S. A. F.« bo skušalo v bodoče prirejati razne tečaje in predavanja za svoje člane. Ker so pa take prireditve često združene z mnogimi stroški, je v velikem interesu vseh amaterjev, da delajo na to, da se krog redno plačujočih članov društva vedno širi. — Prijave za pristop novih članov je istotako pošiljati na naslov društva »Klub slovenskih amater - fotografov« v Ljubljani.

s Če povabi gospodinja, ko moža ni doma, svoje prijateljice, jim gotovo ponudi kave. Da jo potem ne opravljajo okoli, jim mora seveda dati dobre kave. Tako pa napravi lahko lahko samo tedaj, če vzame na pomoč Kolinsko kavno primes, ki je priznana kot najboljši kavni pridelek. Obenem je Kolinska kavna primes tudi pristno domače blago in torej tudi v tem oziru priporočila vredno. — Slovenske gospodinje, ki hočete imeti dobro kavo, kupujte torej samo izvrstno in pristno domačo Kolinsko kavno primes.

LJUBLJANSKA OKOLICA.

lj Vevče. Napotil sem se s svojo soprogo, z otrokom ter 12letno sestro na izprehod v sosednjo vas Kašelj. Vrnivši se proti domu, sem šel z družinico po bližnji mimo šrambe brizgalnega orodja ondotne požarne brambe čez mali mostič, kjer se mi je pripetil sledeči, neljubi slučaj. Na malem mostiču, ki je preje kaki brvi, kakor mostu podoben, je stalo kakih 15 fantičev v starosti 10 do 12 let, in sicer tako na široko, da ni bilo mogoče priti

drugače mimo teh paglavcev, ne da bi se ne zadevali v mali otročji voziček. Drugi del teh nadebudnih dečkov je pa metal med tem časom v vodo kamenje, hoteč nas pri tem do dobrega namočiti. Tudi mali psiček, kateri nas je spremljal, ni bil izvzet surovosti teh otrok, kajti eden teh surovin v začetni obliki je udaril z debelo palico ubogo živalico po životu, da je zacyvilila od bolečin. A s tem ni bila vsa slaba vzgoja, katere so deležni ti otroci, zadostno razodeta; sledilo je namreč še jako grdo dejanje. Komaj smo se namreč oddaljili za kakih 22—25 korakov od mostiča, pričeli so malopridneži metati za nami **kamenje**, katero bi, ako bi bilo vrženo z večjo močjo, lahko povzročilo nesrečo, ako bi padlo otrokom mojega spremstva na glavo. Kamenje, katero je bilo metano za nami, kakor rečeno, sicer ni doseglo, a potrdilo je v nas zavest, da morajo biti taka dejanja le posledice slabe vzgoje. — Jako umestno bi bilo, ako bi naši občinski odborniki in eventualno naši takoimenovani šolski svetovalci delali na to, da bi se ta nadebudna mladina vsaj v naših klerikalnih šolah naučila nekaj lepega in olikanega vedenja, katerega se iz razlogov, ki pa jih tu raje zamolčim — od lastnih staršev sploh nikoli naučiti ne morejo. —

I. P.

DOLENJSKE NOVICE.

d Iz Vač. »Slovenski Dom« je že poročal, da je gotovo naš Francek višji revizor deželnih, krščansko - pravičnih gospodarjev, ker jih vedno obiskuje. Sedaj se je ta šment spravil na staroslavno občino Št. Lambert, da jo oskubi kot vrabec sovo. Toda Franckova razsvetljena buča ve, kje se mora vzeti, kje dodati. Toda pomni, Francek, da nisi intabuliran, da bodo vaški purgarji tako plesali, kot jim boš ti godel. Dragi Francek, ali mi verjameš, da bo morda eden ali drugi preklinjal kosti tvojega rojstva, ko boš že v grobu karfom žvižgal. Veš, Francek, sedaj nisi prave pogodil, če bi klerikalne Kanderše zedinil z Vačami. Ti ljudje bi pokazali vaškim liberalcem, po čem je farovška mast. Dobro se tudi razumeš na povele od zgoraj, kaj ne? Zadnje nedeljo si dobro našeškal katoliške Kanderšane, da premalo obiskujejo krščanski nauk. Saj veš, dragi Francek, če medveda bolj paseš in gladiš, bolj neubogljiva je mrcina kosmata. Le dobro pritiskaj; saj si še v »Domoljuba« nekaj omenil, da, kar nas je katoliških, bodimo edini. Pa veš, Francek, ni vse zlato, kar se sveti. Ni dolgo tega, ko so se trije tvoji privrženci ali farški petolizniki, kakor jim pravijo, menili o deželnem gospodarstvu. Bila sta dva Jančeta in Francek. Janče je modroval o velikanskih dobrotah deželnih očetov, ki so jih skazali kmetom. Francek se je krepko pridušil, češ, kako neumni smo bili, ko smo ob času deželnih volitev capljali za

farji, in da če še naprej držimo s temi kmetiči, nas bodo gotovo na meh odrli. Naprednjaki nam odpirajo oči, toda mi smo kakor slepe miši, ki dero v svojo pogubo.

d Iz Zasavja. Dragi gospod urednik, če imate še kaj resnice v duši, povejte nam kmetom, kdo laže! V 10. številki vašega cenjenega lista sem čital uvodni članek z naslovom: »Slabo gospodarstvo, velikanski deficit — uboga para, plačaj.« Nato sem vzel v roke »žegnani Domoljub«, toda, kar očaran sem bil, ko vidim na prvi strani naslov: »Kranjsko deželno gospodarstvo, dežela varuje kmeta, finance urejene, dežela ne bo delala več dolga.« Torej kdo sedaj laže? Ali vladajo sedaj pri nas take razmere, kot na Hrvaškem; le ta razlika je, da na Hrvaškem vse krade, a pri nas vse laže. Da so finance urejene, to je resnica, toda nam kmetom v veliko in občutno škodo. To lahko dokažem. Rabil sem v hiši razne rokodelce, kakor: čevljarja, kolarja, mizarja; toda ti ljudje hočejo imeti jedi in pijače. Ker pa jaz vsled slabe letine niem pridela nobene pijače, sem bil primoran kupiti geruš, čeprav sem sovražnik alkohola, toda v sili je še hudič muhe lovil. Res je, da nam deželni gospodarji ponujajo limone namesto geruša, toda tudi limone se ne dobé zastonj; tudi rokodelci se nečejo mazati z limonado. Geruš mora biti, naj velja kar hoče. Varčeval sem s to peklenko kapljico in ni dosti manjkalo, da jih nisem s kurjim peresom pod nosom mazal. Porabil sem ga pa vseeno 6 litrov, torej 3 K naklade. Drugi slučaj se je dogodil, ko sem gnal voliče v Motnik na semenj. Cel teden poprej sem že računil, koliko bom izkupil zanje, toda o joj, mesarji, katerim sem ponujal voliče, so brili norce iz moje cene. Pri tej priliki mi je tako kri zavrela, da sem jim rekel z jezo, če so hudiči ali ljudje, ali morda mislijo, da sem jaz voliče prigodel, nakar so mi rekli, da tudi oni niso prigodli 12 K naklade na vsako govedo, katero bi iskali pri kmetih. Vse to so vam naprtili deželni gospodarji, ki prav varujejo kmeta, na rame. Vse to se imate zahvaliti farovškim netopirjem, ki so se vam ob času volitev hlinili kot dobrotniki kmeta. Koklja naj brčne take dobrotnike!

d Hotič. Kdo je pri nas učitelj hinavščine in obrekovanja? Kdo hodi od hiše do hiše ščuvat sosedu zoper sosedu? Kdo je, ki ne pozna lepega izreka: »Ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe.« Kakor zapuščeni Job je preganjan naš ubogi Kladnik od učitelja vere in npravnosti. Lep izgled krščanske ljubezni ste nam podali g. župnik dne 22. marca pri maši s prižnice. Vsem bo ostala postna pridiga v spominu. Kam naj bi zapodil dobri gospodar takega pastirja, ki tako slabo skrbi za svoje koštrune in kozle in jih pase na taki dušni paši, da se ljudje tresejo jeze in sramote. Sedaj so se pokazali na kmetih novi mučeniki in ti so tisti, ki ne slede

farovškim podrepnikom, ki se zavedajo, kdo je, ki jih tepe. Od starega Joba ne ve nič naša mladina, pač pa to, kdaj bo naš Kladnik zaprt in to se v šoli razlaga kot pobožnost »Domoljuba«. Sedaj je čas pokore; ako verujete v trpljenje in smrt pravičnega, se boste ja bali sodb, ki bo prišla na vas, učitelji vere, modrosti in vzgled krščanske ljubezni do svojega bližnjega! Mogoče še za piruhe kaj!

d Umrl je v Krškem trgovec in hišni posestnik gospod Viktor Aumann v starosti 57 let.

d Zveza preko Dolenjske z morjem gotova. Petek, 20. marca 1914 je zaznamovati kot zgodovinski dan. Tega dne je bila namreč železniška proga Ljubljana - Novo mesto zvezana s tirom nove proge Novo mesto - Karlovec. Seveda še ne vozi vlak, ampak podlaga je bila s tem storjena, da so tračnice nove in stare proge že združili. Dne 24. ali 26. marca pa bo po tej progi šel prvi stroj baje skozi do Metlike. Zveza nove in stare proge se je sklenila na prostoru, o katerem se je doslej reklo, da je tu konec sveta, ker je bilo tam konec Dolenjske železnice. Zdaj se je ta konec podrl in odprl začetek nove zveze, ki bo takorekoč ves z železničnim omrežjem opreženi svet preko Dolenjske združila z morjem; zaenkrat samo preko Karlovca v Reko, pozneje pa naravnost v Dalmacijo.

d Avtomobilna zveza Krško - Novo mesto. V četrtek, dne 19. marca so se na tej progi zopet pričele redne dnevne dvakratne vožnje. Avtobus odhaja iz Krškega ob pol 8. zjutraj ter ob pol 4. popoldne in iz Novega mesta ob 11. uri 10 minut popoldne in ob 6. uri 10 minut popoldne. V prometu bosta dva moderno opremljena Puchova avtobusa, eden za 15, drugi za 20 oseb. Poleg tega si je družba nabavila v Puchovi tovarni športni avtomobil za 6 oseb, z letno in zimsko karoserijo, zadnja izdelek tovarne vozov P. Keršič v Šiški. Ta avtomobil je slav. občinstvu tudi za posebne vožnje po zelo zmernih cenah vedno na razpolago.

d Poštni nabiralnici na Studencu pri Krškem, ki je dosedaj imela štirikrat na teden zvezo s poštnim uradom Radna pri Sevnici, je dovolilo poštno ravnateljstvo vsakdanjo zvezo izvzemši ob nedeljah.

d S Trebelnega. Tukaj imamo trgovca Ž., ki je vnet kimavec farovške stranke. O priliki birme je Ž. nakupil veliko mašnih knjižic in kaplan je v šoli ukazal otrokom, da smejo mašne knjižice kupiti le pri Žagarju, če jih bodo drugje, jih bo pa raztrgal. Botri in botre se niso nič zmenili za to zapoved in je vsakdo kupil bukvice, kjer mu je bilo bolj prikladno. Žagarju so vsled tega ostale bukvice v zalogi in kaplan se je z njim vred jezil. Otroci so morali kaplanu prinesiti v šolo knjižice pokazati. Kdor je imel Žagarjeve knjižice, ga je pohvalil, kdor pa od kakega drugega trgovca, ga je pa zaprl. Neka Kristijana

Nachtigall je imela bukvice, zavite v papir, na katerem je bil kmečki kandidat Zupančič napisan. Tej je kaplan rekel, da bo bukvice skozi okno vrget. Seveda, Žagarjeve knjižice so zato boljše, ker kaplan zmiraj pri njegovi Nežki stoji.

d **Iz Gotne vasi.** Že leta imamo homatije in križ z našim mežnarjem Jakobom, ki pri volitvah rad ljudi straši, češ, liberalci vam bodo zakon razdrli, on sam pa svojo ženo neusmiljeno pretepava, jo ponoči goni iz hiše in vasuje okrog, prav kakor kakšen fant. Trpeli smo in potrpeali. Naše sosede Žabarčane pa je letošnjo zimo enkrat začelo zanimati, zakaj neki v naši podružnični cerkvi nič več ne zvonijo. Morala je biti posebno brumna duša, ki se je zatekla k posebni brumni duši v našo vas iskat rešitve za to uganko. No, in tu je vse izvedela, kar mi že dolgo vemo, pa smo molčali, v našo škodo, kakor se je zdaj pokazalo. Pravijo, da se je tista brumna duša obrnila najprvo na »Domoljuba«. Ker pa v »Domoljubu« o svojih mežnarjih ne pišejo preveč radi, smo celo historijo brali v »Slovenskem Domu«. Nam je bilo to prav neljubo. Pa kaj smo hoteli. Po tistem prvem dopisu je šlo nekaj naših mož k župniku, da se ta reč spravi enkrat v red. Župnik Terškan, ki časih rad neslanosti uganja in misli, da ima še vedno s prečinskimi kimačci opravka, je našim možem bral tisti dopis v »Slovenskem Domu«. Tam je stalo tudi zapisano, da je župnik, ko je bil opozorjen na mežnarjeve kozlarije, rekel, da to njega nič ne briga, naj mežnar dela, kar hoče. Župnik je ošabno in zafkljivo rekel, da je to laž, in ker je to laž, je ravnotako laž tudi vse, kar »Slovenski Dom« še nadalje piše o mežnarju. To pot so bili Šmihelčani, ki so to »sejo« spravili v »Slovenski Dom«. Poučili so trmoglavastega župnika, da to nikakor ne gre iz ene, morda res napačne trditve, obsojati tudi vse druge, ki s prvo nimajo nobene zveze. Tam se je pisalo o župniku, v ostalem so se naštevati le grehi mežnarja Jakoba. Če župnik, ne da bi bil prepričan, kaj je mežnar zagrešil, le tega kar sebi enakega šteje, potem je župnik sam sebi dal spričevalo, da ni nič boljši, kakor je naš mežnar. Čeprav ta župnik niti senca ni tega, kar je bil njegov prednik, vendar za boljšega ga imamo vsi, kakor je pa naš mežnar Jakob. Šmihelčani pa so prijeli tudi Grašiča in našega dolgina Avsca, češ, da sta se ta dva župniku prilizovala kot dva kimačca, petoliznika, pa ne kot poštena, odkrita moža. In s tem je bila ta zgodba pokopana. Tako smo mislili. Prišlo pa je drugače. Ker sta dva naših mož potrdila župniku, da je vse drugo, kar je pisal »Slovenski Dom« o mežnarju, resnica, predvsem, pa da je res, da je Hrastar nasproti eni naših sosed zagrozil, da jo obje, če ga ne pusti da bi še nadalje vasoval pri nji, je župnik uvidel, da se z nami ne da tako pometati, kakor je on mislil da bo. Obljubil nam je, da se bo o tej

stvari še sam prepričal in se z nami pogovoril, ko pride kaj v Gotno vas. Čakali smo nanj in čakali, pa župnik je pozabil na svojo obljubo. Mož ima silno veliko drugih skrbi, če ne verjamete, pogledajte ga, kako mu rase trebušček, odkar je prišel k nam za župnika. Slišali pa smo, da se posebno naš Goljat zelo jezi, da so mu Šmihelčani potegnili njegovo svetohlinsko larfo z obraza in ga ljudem pokazali takšnega, kakršen je v resnici. S starim Grašičem sta kuhala jezo in da se ne vna me, sta jo pridno zalivala; Avsec vsaj je postal kuhan in pečen pri očetu Štemburju v Kandiji. Ko mu je Štembur ogenj zadosti pogasil, smo že izvedeli, da se Avsec okrog baha, češ, saj jim bomo dali »kontra«, da bodo kar »panani«. Mesec pozneje, ko je »Slovenski Dom« prinesel zadnji dopis iz Šmihela, je »Slovenec« to črno godljo res premešal. Ker vse kaže, da župnik odobrava klerikalno geslo, ki pravi, da je za izveličanje duše po smrti in za pošteno življenje na zemlji potrebno samo to, če je kdo klerikalec, pa naj bo drugače še tak lump, in ker tudi vidimo, da se naš župnik res nič ne briga, da dobi naša vas mežnarja, kakor se za tako resno opravilo spodobi, smo prisiljeni, da se bomo odslej začeli sami s to zadevo pečati. Zato bomo v prihodnjih številkah »Slovenskega Doma« na »Slovenčeve«, oziroma Avščeve laži odgovorili, kakor ta možakar s Štemburjem vred zasluži. Da bo župnik že sedaj vedel, kakšne poštenjake ima okrog sebe, mu že kar danes pribijemo to - le: Če so Žabarčani v prvem dopisu omenili, da je župnik našim možem rekel, da njega to nič ne briga, kar naš mežnar počne, so pisali resnico. Namreč resnico vsaj v toliko, da je sam mežnar Hrastar si te župnikove besede izmislil in okrog govoril, da je župnik res to govoril. Drugo, g. Avsec, boste pa prihodnjč izvedeli.

d **Iz Št. Jerneja.** Pri nas imamo sejmove na lepem prostoru tik državne ceste. Last tega zemljišča so nekateri Šentjernejčani. Občina ni imela dosedaj nikakih stroškov radi teh sejmov in tega zemljišča. Ker se pa čutijo Šentjernejčani bolj napredne in ko vidijo nekateri gospodje, da potegnejo par krajcarjev od tega zemljišča, katere pa morajo zopet izdati za popravilo kanalov in za nažiganje luči, jim to ni po volji. Občinski odbor je ves klerikalen in temu to ne ugaja. Mislijo si: Ko smo že vse spravili pod našo komando, moramo tudi to obrniti. Nam se pa zdi, da to ne pojde tako gladko. Sejmove mislijo predstaviti na zemljišče, ki spada gorenjskim vsevedežem. Napravili so neki načrt radi potov in pregrajenja za živino. Ako pa hoče občina napraviti novo sejmišče, bi morala dati izravnati pašnik, napraviti novo ograjo in zidati hleve za slučaj okužene živine. To bi pa stalo ogromne stroške in bi se morala občina zadolžiti. Ker je pa prebivalstvo že tako preobloženo z davki, bi pa še to težko trpelo. Ti sejmovi

so bili do sedaj jako veliki ter niso stali občino niti en vinar. Najbolj se za to briga neki Tone, ker največ on županuje. Kar on ukaže, tako mora Janez plesati, ker se boji, da ga ne bi Tone kaj poterjal in mu prodal umazano šimelco. Imamo pa še tudi nekaj drugih, za te sejmove vnetih kimačcev, ki hodijo za Janezom in Toneom. Mislijo si, no, sedaj homo pa mi vlekl te krajcarje. To pa ne pomislijo, da bo treba znositi te krajcarje pri občinskih nakladah nazaj, ako zida občina hleve s tujim denarjem in nazadnje pridejo pa še ob pašo. Torej, pomisli malo, dolenjski kmet, koliko svetlih kronc boš snedel, predno bo ta dolg plačan.

d **Škocijan.** Pri velikonočni spovedi se izprašuje pred vsem, s kom si volil; ker po tem se daje odveza in pokora. Kam so zašli?! Politika, basanje farških žepov, te bode spravilo v nebesa — ne vera. Škrbec pravi, če ne greš k maši, je toliko greh — kot bi pljunil — če pa farškega poslanca ne voliš, imaš pa smrtni greh. — Tako je! Spovednica ni izpraševalni kraj, kjer se stika za političnim prepričanjem. Dokaze imamo, da je žali bog. Zato ognite se je in pošteni starši — ne puščajte svojih otrok tja, kjer vam jih izprijaajo!

d **Škocijan.** Umestno in potrebno je, da še povem, kako sta se dajala Peter, hud liberalec, in Jože, hud klerikalec. Jože, ki je ravno zadnji furzel in pipec prodal, gre prav po krščansko potrmljen potožit Tonetu, da mu gre, odkar je proglasil, da ne mara nobenega liberalca v štacuno kupovat, bolj rakovo pot. Skrb, ki mu jo delajo v zadnjem času financarji, mu beli glavo noč in dan. Med potjo študira to in ono, kolne potihoma nove doklade, tuhta, kako bi spet za svoje krščansko prepričanje napumpal deželni odbor, da bi mu dal par stotakov podpore, ker namerava »ofrajhati« stranišče, tako, da je bil prav nejevoljen, ko ga je Anže na mostu zmotil v premišljevanju, hiteč mu kašlja in pljuvaje pripovedovati, kako je snoči pri »Einzu« goljufal, čigava psica ima mlade, kako je Florjana napojil, kako se organist pri Pirnarjevi Julki ženi in kako Čudovanova Rezika zabavlja in obrekuje zdaj enega, zdaj drugega. — »Pejd no, pejd, šema, kdo ti pa kaj verjame, ti in pa Rezika sta glih — največ grehov imata na grbi — pa vesta največ o drugih gobezdati. S teboj ni nič, metla, danes si naš, jutri si liberalec, v petek se bahaš z »Domoljubom«, v soboto pa z »Domom«. Kar izgubi se,« mu nejevoljen zabrusi Jože in hiti svojo pot. Zatopljen v minuloost tega sveta in njega hinavščino, bi se pod križem kmalu spodtaknil ob Petra, ki mu zastavi pot z vprašanjem: »Kam pa, kam, Jože? Kaj si kaj izgubil, da si tako zamaknjen v tla?« Jože je nalašč preslišal, se ugriznil v ustnice od pri-tajene jeze, ker je imel za slabo znamenje, da srečava ljudi brezverskega kalibra. »E, gor sem namenjen, v kaplanijo po oprav-

kih, pa še mudi se mi,« mu odvrne Jože. »V kaplanijo? Pa ne, da bi viribus unitis prali kakšnega zamorca, ali pa stuhtali, kako boste farbali kmečko - zvezarje,« mu smehljaje reče Peter. »No, no, Peter, le počasi, vi veste, da sem krščanski človek, nekaj več pri brihtni kmečki zvezi, da sem pristaš mogočne S. L. S. in kot tak ne pustim, da se norčujete iz nas,« mu užaljen zavrne Jože. — Peter je uvidel, da ga je potipal za pravo žilico, zato mu še vedno smehljaje odgovori: »Se ne smeš tako hitro razburiti, Jože, saj veš, da resnica v oči bode? Slišal sem tako, pa čestitam vam, da ste se tako korajžno potegnili za organistka. In davke, sem slišal, boste kar na svojo roko znižali.« Jožeta je to kar zbadlo, kot bi ga osa pičila. Zato se je srdito obregnil: »Ja, ja, lepo ste naredili liberalci z organistom, lepo. Plačo ste mu vzeli — o Veliki noči še petja ne bo. Sramota za faro. Delavcem zaslužek odtrgovati...« Peter mu seže v besedo: »Glej, ga glej, kako se je pa naučil, kot papagaj zabavljati iz »Domoljuba«. Veš kaj, Jože, slabo si naletel; pa sem vendar mislil, da si malo moža, ki zna s svojo glavo misliti. Kaj misliš, da bomo grofovsko plačevali organistke? Ti Jože, če preračunamo čas, ki ga porabi Miha za učenje in orglanje, — potem je plačan za vsako uro na dan po eno krono. Kdo pa je tako plačan, kdo? Vrhutega pa bi bili liberalci prokleta neumni, da bi podpirali brezdelneže, psovače in zabavljače svojih gospodarjev. Sicer pa radi tistih 100 K, ki so mu bile povišane kot nekaka draginjska doklada, ne sledi, da bi mu morali tudi letos povišati. Beraču daš groš, iz tega pa še ne sledi, da bi mu ga moral jutri tudi dati. Za prvi groš ti bo hvaležen. Nazadnje ga je pa najel župnik za plačo 300 K, poleg štole in cerkvenih prispevkov. Če ni s tem zadovoljen, gre lahko v Št. Jernej — ali pa se naj pritoži pri tistih, ki so ga najeli in ki ga uporabljajo za agitacijo itd. Pa še nekaj Jože, v zadnjem dopisu imaš lepo priliko videti, kako nesramno laže »Domoljub«. Tam pravi, da je farmanski grunt nalašč določen za to, da se plačuje organista. Ali ni to podla laž? Moraš, ti sam vedeti, da je ta grunt v prvi vrsti določen za šolo in njene potrebščine — a vse požre farovž in kaplanija. Ali vas ni nič sram, da porablja prazno kaplanijsko sobo za Miho in za Čuke, popravila bo pa morala trpeti občina? Ali ni nič sram vas in župnika, da mora farmanski grunt plačevati od farovža in posestev davek, med tem ko župnik od najemnine šteje kronce v svoj žep? Vas ni sram, da nalagate vse na kmečke rame, potem pa vpijete o ljubezni do kmeta? Hinavci!« — Jože je molče poslušal obsodbo in trdovratno vpiral pogled v tla. »Glej Jože, drugo laž »Domoljuba«. Dopisun vedoma laže, da občinski odbor ni glasoval, da se vzame organistku **začasen priboljšek**. Laž je, najprej se je tu predla-

galo in z zadovoljstvom odobrilo, ker ima občina nujnejših plačil odveč in ni tako nihče ničesar tihotapsko vtrgal.« Jože: »Naj bo že kakor hoče, s 300 K pa le ne more živeti in tako boste liberalci krivi, če bo žalostna Velika noč.« Peter odvrne: »Ti, Jože, ker si tako kunšten, povej, kdo je bil pa takrat kriv, ko ni za Veliko noč nič zvonilo? Takrat je bila pač žalostna Velika noč! Kaj so takrat tudi liberalci vrvi od zvonov porezali?« Jože je molčal tudi, ko mu je Peter še nadalje bral levite: — »Mihatu pa ni ravno videti, da bi mu slaba predla; rejen je, nobel kot nihče v fari, kadi najdražje cigarete, tako, da je še Tončku prenobel in preošaben. Sicer se je pa ob volitvah izrazil, da mu liberalci lahko vzamejo plačo, da bo vseeno shajal. Kaj pa hoče potem, kaj se pa vjedate za tisto bagatelo 100 kron? — No ja, saj ne rečem nič, pravi Jože, saj ga tudi gospod župnik in mi preveč ne obračamo, pa žalostno bi vseeno bilo brez petja in orglanja v cerkvi. He, Jože, tistemu se pa že odpomore. Bando naše požarne brambe bomo najeli iz Zloganj, pa bodo tako pisali in bobnali, da bodo še najhujše liberalce zbobnali v procesijo. Le brez skrbi bodi zategadelj,« mu smehljaje ugovarja Peter. Jože bi se rad zmuzal, a ga Peter zadrži, rekoč: »No, Jože, zdaj mi pa še povej, kako si kaj z novimi dokladami zadovoljen? Sem slišal, da farbaš ljudi v štacuni, češ, da bodo davki za nove kanone, za barke, ker bo vojska. He, he, Jože, pa si res brihten, nisi zastonj ta kunšten Jože. Pa menda ne boste šli z deželno barko v Albanijo Vidu na pomoč? No, ja! Lampe bo že finance uredil, da bodo kmalu pajki po kasah predli.« Jože pa v zadregi noslja: »Hm, ja veš, tudi meni ni všeč, da so mi naložili 35% obrtnega davka, pa jaz bom že odložil na kmečke rame, kakor birti dac na vino, podražili bomo — kmet bo pa plačeval in plačeval. Aha, Jože, zdi se mi, da se tudi tebi že bliska v možganih. Vidiš, tako je, kmet je revež. Ti veš to, volil si pa vseeno take ljudske poslance in agitiral za nje, da danes molzejo kmeta in ga odirajo. Ali te ni sram, ker si tudi ti en kos kmeta, da pljuješ v lastno skledo? Glej, kako ste s svojimi obljubami goljufali kmeta, ga farbali, sedaj vprašaj Zamana, Selaka, koliko stotakov bosta morala na leto doplačati za odkup pri užitini. 200 do 300 kron. Veš, to niso mačkine solze. Le sedaj Zamana, Činkoleta z Gakenca, Slapšaka s Telč vprašaj, pa ti bo povedal o farški ljubezni do kmeta. Pa, hudiča ste še tako zakrknjeni in hudobni, da še farbate, da niso davki tako visoki, da liberalci lažejo. V ljubljanskem občinskem svetu so vsi klerikalni odborniki glasovali proti davku in tako dali moralčno klobuto svojim pristašem deželnega odbora. Taki ste! He, Jože, bodeš že videl, kako se bo kmet zahvalil za te pirhe, ko bo treba plačevati. Le varuj se, da ne boš takrat kake prestregel po buči.« Jože: »Ja, ja, to je

vse res, saj pravim, pa stranka je stranka. Meni se gre tudi za kšeft, včasih moram kimati komandi župnika in Škrbeca.« Peter ogorčen: »S. L. S. je gnila do mozga, nezmožna voditi deželne finance. Osli ste vsi, ki se daste slepo komandirati Šusteršiču, Lampetu in Kreku! Osli! Vsaj so ti menda natrosili pri krstu kaj soli, kaj imaš možgane samo za skisati?« Petra je ta kratkovidnost in koritarstvo klerikalcev ogorčila, da je srditeje nadaljeval tako, da se je Jože sesedal pod pezo udarcev Petrove obsodbe. »Ti, Jože, kar ti Škrbec natvezi, to je plod brezobzirnega hinavca, rimskega fanatika. Neznajnej je — mož brez ponosa in vesti, da ga je oficirski kor lahko žalosten ob ti kapaciteti v osebi rezervnega poročnika, s katerim se baha. Ako bi imel količkaj časti, ki je lastna poštenim, tembolj bi morala biti častnikom, bi reagiral na klobute, ki mu jih je zadal na javnem prostoru v priči 50 mož, ko sta se sprla z Resnikom s tem, da mu je zabrusil, ko je on v pozi vsegamogočnega Martovega junaka vskliknil: »Jaz sem rezervni lajtnant.« »Kaj, ti si rezervna k..., pa ne lajtnant, lažnjivec si, obrekovalec!« Mož je molčal kot polit cucek v znak, da v resnici ni vreden nositi oficirske šarže. Tak figa-mož, Jože, v mojih očeh ni nikak časti in spoštovanja vreden — kamoli poslušanja. Tudi sicer je vse gnjilo v vaših vrstah. Poglej, kako so vzgajili svojo čukulado. Ti hodiš svojo svetlost na kor prodajat, ne bi malo pošnoval na žagrad v cerkvi, kaj tam počenjajo vaši nedolžni fantalini? To je motenje vere, tam se ti sujejo, prerivajo, pretepavajo, pljujejo drug drugemu v obraz in klobuki frče iz kota v kot. Norčujejo se iz vsega, kar bi moralo biti sveto, in nagačajo ženskam, ki si hodijo kratit čas v ta cirkus, ki se vrši med mašo, tembolj pa še med pridigo. To je vzgoja, ki ima, kakor vedno, stik s kazenskim paragrafom in »ješprenom«. Tu pošnofajte, tu, pa vprašajte še čuke: Cvelbarja, Janškovca in Grmuljske. — Kaj ste doživeli v Grmuljah?! Ali res nimate nobenega srama več? Ali se ne sramujete, da so tisti čukci pod vodstvom nedolžnega Slinovega Mihca in Komljančka čakali na roparski način gosp. župana in druge može, ki so se v noč vračali? Ali niso pijani kot svinje razgrajali po Savniku in klicali na korajžo: auf, per mej duš, liberalne svinje! Fuj, sram vas bodi! Lahko ste ponosni nad tako vzgojo v surovosti! Fuj! Kaj praviš Jože — ki sedaj ni več prišel do besede — kdo je bolj pošten, vi ponosni kimavci Stranke Ljudskih Slepcev ali mi, že tolikokrat prokleti liberalci? Po volitvah ste komaj čakali, da ste hlastnili po malenkosti in naznanili Resnika radi kolportaze. Nam pa ni na maščevanju in spravljaju ljudi v škodo. Kako lahko bi naznanili vas, ki ste na kupe razdelili brošur »Liberalizem v pravi luči« in druge! Naznanili bi lahko Škrbeca, da je obljuboval nekemu kmetu izpod Telč posojila, ko-

likor hoče, samo da bo z njimi volil — no, mož se je dal preslepiti in volil je klerikalno, potem so mu pa fige pokazali. Tone je tudi radi podkupljenja in kolportaze, vrh tega še, ker je pri Božiču v Dobrovi podpisal proti volji in vednosti volilca glasovnico, brez vednosti še pri Kocjanah na Slapniku, v Stari vasi pri Jereletu in Zgoncu, ko so bile ženske same doma. Telški mežnar je obljubil in šival zastonj, samo da si klerikalno volil. Tako je takih slučajev nebroj, podprtih z natančnimi podatki in pričami, a nam ni na maščevanju, pravim, v znak, da smo poštenjši od vas. Misliš, da ne vemo, da bi oficirsko častno sodišče Škrbencu nemudoma potrgalo zvezde in da bi ostal le rezervni gmajnar? Vemo vse to, a nas ne vodi osebnost in lasten profit z goljufijo in sleparijo v boj. Zapomni si, Jože, in vpoštevaj in prosi boga, da s 50 leti prideš k pameti. — Zmaračilo se se že, Jože je že nemiren stopical in bi se najraje čimprej ognil neljubi obsodbi, ki ga je docela potrla. Peter mu je še čestital h godu 19. t. m., želeč mu, da ga čimprej obsenči sv. duh, da še spregle-ga. Prijateljsko sta se razšla. Jože je pa vse še gorko nesel v kaplanijo, dopisnik pa v »Slovenski Dom«.

GORENJSKE NOVICE.

g Iz Cerkelj. Cel mesec ni mogel priti do sape znameniti popravkar iz Save. V predzadnjem smetišču iz kranjskega farovža pa je zopet prav na neokusen način zmašil neko skrpucalo, ki se tiče tukajšnjega trgovca g. Kerna. Oj ti uboga duševna reva! Povej in navedi, koliko je gospod Kern dolžan občini in zakaj? Morda si misli to zmedeno revše, da je g. Kern vezan plačevati dolgove za vsakim prite-pencem. O nekem je znano, da bi bil že davno bežal na Hrvaško, samo dolgov ga še drže v Cerkljah. Drugi še tudi ni zabrenčal, kako je uravnal zadevo s 600 K v izanski posojilnici. Skrbite le za svoje dol-gove, mi bomo že plačali svoje, ne da bi to brigalo kakega kaplačeta, ki sploh ne plača niti vinarja občinskih doklad. Da je ljudstvo do skrajnosti ogorčeno na vse klerikalne agitatorje vsled povišanja de-želnihi doklad, vam je znano. Zato je treba blatiti naprednjake, češ, ti vam delajo stroške! Toda zapomnite si, da se ljudstvu oči odpirajo in pri bodoči agitaciji lahko dobite mesto glasovnic krepke kmečke brce. Ljudstvo občuti in bo še bolj, kako brezvestno gospodarijo deželni mogotci z našim denarjem, ki ga moramo plačevati v obliki krvavih doklad. In kaj je dobila naša občina do dežele? Nič in zopet nič! Župnik ne ve drugega povedati, kakor da vpije raz prižnico, da ti katoliški možje in poslanci nam branijo nerazdružljivost sv. zakonā. Slab zakon, ako ga Čočov France skupaj drži, g. Dolinar! Samo čez plot fa-rovškega vrta se je treba ozreti, pa se vi-di, kaki so zakoni pri vaših podreptnikih.

Kje se pobijajo s kamni, zmerjajo s k..., da se še šolski otroci zgražajo? Mar niste pustili pustnih krofov ter šli v najbolj za-grizeno klerikalno vas krpāt razrušeni za-kon, ki pa še ne drži. Kdo pa je te vpeljal? Pa ne morda bivši socialni demokrat, se-daj cerkvena miš ali ovaduh? Ali morda oni katoliški mož, ki je srečno presedlal iz Vožbelnove na Končkovo podlago? Tu se špegljal brumna duša, kaj svetost zakona okuša! Kakšna pa je izobrazba čukarskih pobalinov? To smo videli na pustno ne-deljo zvečer pri nekem baližu, ko so ti ne-otesanci med zvonjenjem Ave Marije ka-zali svojo maniro, rekoč: Sveta Marija, kako imaš hudičev fest gobec! Fej vas bo-di, hinavci! Zaničevani ste od treznih ljudi!

g Društvo »Vrtnarska šola« ima svoj letošnji redni občni zbor v Škofji Loki dne 7. aprila t. l. v kavarni »Plantarič« ob 7. uri zvečer.

g Nesreča pri delu. Pri gradnji ceste Škofja Loka - Trata se je ponesrečil te dni delavec Janez Bertancelj s tem, da je pa-del med delom z mostu na neki les in se težko poškodoval na životu.

g Fantovski pretep s palicami. Dne 19. marca popoldne je nastal v Razboru, v občini Trojana, med tamošnjimi fanti prepir, ki se je kmalu razvil v sijajen pre-tp. Štirje fantini so napadli s palicami Franceta Lebarja iz Jesenovega, podrli so ga na tla in ga smrtno nevarno ranili. — Dvomi se, če bo Lebar ozdravel. Fantje napadalci pridejo pred sodišče.

g Avtomobilska zveza od Škofjeloškega kolodvora do Žirov bo s prvim aprilom vozni red v toliko spremenila, da bo avtomobil odhajal iz Žirov kakih pet-najst do pet minut pred peto uro zjutraj, na kolodvor bo prihajal do sedne ure zjutraj; s kolodvora se bo odpeljal krog osme ure zjutraj tako, da bo v Žireh do desetih dopoldne. Popoldne ostane vozni red pri starem. Zjutrajni vozni red bo jako prime-ren za one, ki želijo do časa priti v Žiri, to je za različne trgovske potnike in druge.

g Javna dražba. Dne 13. maja t. l. bo pri okrajni sodnji v Trziču prisilna dražba zemljišča vlož. števil. 1 kat. občine Trzič, obstoječega iz hiše št. 1 v Trziču in trav-nika parc. št. 98/1. Cenjeno je na 3300 K, najmanjši ponudek je 1650 K.

NOTRANJSKE NOVICE.

n Dol. Logatec. Naš župan Remc si je proračunal za leto 1914. na naslov občinskega tajnika 1000 K, tajnika pa nima že od novega leta, temveč strelja kozle sam po občinski pisarni s pomočjo znanega klerikalnega študenta na škodo občanov. To streljanje je že imelo slabe posledice, kajti te dni je orožništvo na Vrhnikih zape-nilo več živinskih potnih listov, ki so bili napačno napisani in te potne liste je napi-sal Remčev novi tajnik, ki se je, kakor neka znamenja kažejo, pri pisavi zamak-

nil v oni dopis v pobožnem »Slovenču«, kjer je bilo rečeno, o priliki jesenskih de-želnozborskih volitev, da **imajo liberalci kugo na gobcih in parkljih**, zato da kan-didirajo v deželni zbor več živinozdrav-nikov. Saj se menda razumemo, kaj, Ja-nez? — Kaj pa če bi tudi zate veljal pre-govor »čevljar ostani pri kopitih«. Na no-ben način pa ne bomo več trpeli, da se v naši občini sama »žlah-ta« pase, zraven pa kozle strelja na škodo vseh občanov. Zahtevamo od okrajnega glavarstva, da napravi red, kajti v naši občini se zahteva sposoben tajnik, ne pa sama taka »žlah-ta«, ki zna denarja pobasati in pa občane v škodo pripravljati.

n Avtomobilno poštno zvezo dobi končno po dolgem moledovanju mesto Idrija, in sicer tako z Logatcem, postaja na južni železnici, kakor čez Cerkno s Sveto Lucijo na bohinjski železnici. — Že tri leta ima Idrija zasebno zvezo z osebnimi avtomobili z Lo-gatcem, a poštna uprava se nikakor ni mogla odločiti za to, da bi se tudi poštne stvari prevažale z avtomobilom. Čudno je to bilo zlasti zategadel, ker poštne upra-vi ne narasejo s tem nikaki večji izdatki, ker bo plačevala isti pavšal, kakor za po-časno konjsko priprego, namreč iz Lo-gatca v Idrijo 7800 K. Seveda Idrija je slo-vensko mesto, zato se z izboljšanjem njene neprimerne poštne zveze ni nikamor mu-dilo. Prevažanje poštne pošiljatev z av-tomobili iz Logatca v Idrijo je dobil spe-diter Ivan Sicherl v Logatcu, iz Idrije v Sv. Lucijo pa nadpoštar Ravnikar v Ljub-ljani. Uvedbo avtomobilne poštne zveze z Idrijo je idrijsko prebivalstvo z največjim veseljem pozdravilo in zlasti ono na Sv. Lucijo, s katero Idrija do sedaj ni imela skoraj nikake zveze. Želeti je le, da čim preje nabavijo podjetniki poštne avtomobilne vozove, da stopi nova zveza v pro-met v najkrajšem času. Upamo pa tudi, da bo znala poštna uprava tako prirediti vozni čas, da bo odgovarjal potrebam pre-bivalstva.

n Za Sokolski dom v Postojni so da-rovali: br. Krsto Sušic prebitek od pro-danih koledarjev 1 K 48 v in 47 v najdeni-na, br. Josip Mazej prebitek sankaske tek-me 5 K 26 v, s. Lojzika Burger za prodane bloke št. 92, 93, 96 15 K, s. Alma Kertino-va nabrala v restavraciji br. Ambrožiča o priliki odhodnice br. Ivana Mešek 21 K. — Prav srčna hvala in na zdar!

n Postojnski Sokol je poslal v vadi-teljski tečaj, ki se je vršil od dne 15. do 23. t. m. v Idriji sestro Zoro Paternostovo in Milo Zwölfovo, ki sta obedve napravili vadiateljski izpit s prav dobrim uspehom. Idrijski vzgledni sokolski župi vsa čast in zahvala na trudu.

n Postojnska godba, ki se je znatno po-množila in zboljšala in šteje 24 mož, se slavnim društvom in korporacijam naj-vljudneje priporoča k spomladni in poletni seziji, ko se prirejajo razne veselice in

slavnosti. Honorarji nizki. Vprašanja na Godbeno društvo v Postojni.

n Postojna. Osebna vest. Za provizoričnega učitelja na tukajšnji ljudski šoli je imenovan g. Ivan Pristov, dosedaj suplent v Begunjah. — Gospodična Marija Pettras je dobila večmesečni dopust radi bolezni; gđca. Marija Palme je premeščena na nemško dekliško šolo v Ljubljano.

n Iz Kilovč. Na dopis v »Lažiljubo« od dne 19. t. m. iz Prema damo ta-le odgovor: Izmišljena laž je, da se je naš somišljenik g. Kutin proglasil za načelnika tukaj snujoče se krajevne organizacije samostojne mečke stranke. Že z ozirom na njegovo službo je to izključeno. Drugič, ker on ni, kakor bi moral vsak znati in kar obžalujemo, za stalno, temveč samo začasno bivajoč med nami. Tretjič, mi imamo, ne ozirajoč se na pristaše S. L. S. stranke, sami dobrih mož za načelnštvo v omenjeni zadevi. Za podlo zaničevanje našega možaka se mi močje treznega mišljenja ne brigamo in kličemo tudi vam g. Kutin; ne ozirajte se na ničasto besedovanje lažnjivega dopisuna, saj vam je dobro znano, da pristaši S. L. S. stranke, če pošteniaku z drugim ne morejo škoditi, vporabljajo za maščevanje laž in podlo oslarijo. — **Našemu Pavlinovemu atu** pa vsa čast za njegovo požrtvovalnost. Kot bivši župan in dolgoletni občinski tajnik, kakor tudi načelnik stavbnega odbora je v korist kilovski občini od deželnega odbora marsikaj dosegel. Ponosno lahko rečemo, da je mož za to, ker znal je poiskati vse kotičke in mu ni bila nobena pot prestrma, če se je dalo le kaj doseči. Škoda, da nimajo sosedne občine takih možakarjev, kakor so Pavlinov ata, bi se pristaši S. L. S. prav gotovo ne upali črhiniti nesramnih besed radi cestne zadeve. Prav bi bilo, da bi gospodje, ki zmeraj le obljubujejo, že tudi enkrat začeli dejansko reševati cestno vprašanje v naših krajih. To nas pač ne moti, če bomo mi Kilovčani prav pri zadnjih v tej zadevi. To znamo sami, pa tudi vsaka prizadeta uboga kraja že muka, da so naši sosedje **Janežovci in Čeljani** še na slabšem s cesto, kakor mi. Sveta dolžnost deželnega odbora pa je, da odpre enkrat tudi za nas Notranjce blagajno, da nas reši vsaj največjih življenjskih ovir. Vam Premci pa kličemo tozadevno: Ali ne plačujemo mi istih davkov, kakor vi, ali morda nimamo mi istih državljan-skih in življenjskih pravic, kakor pristaši S. L. S. stranke? Če že nam ne privoščite ceste, privoščite jo vsaj vaši ubogi živini, vsaj ona se vam bi morala smiliti, katero po naših potih mučite. Sicer pa mi Kilovčani smo radi ceste zavarovani. Če se cesta od Klobučarja do vasi Kilovče ne sprejme cela med deželne ceste, kakor obljubljeno, bodo, kakor so se vse bližnje občine svoječasno obvezale za vzdrževanje ceste, morale od postaje do vasi Ki-

lovče tudi nadalje prispevati po sedanjem ključu za vsa popravila. Obenem bomo tudi poskrbeli, da se bo ravnateljstvo južne železnice potegnilo za izpolnitev pogojev, pod katerimi se je svoječasno kilovska cesta gradila, kakor je to tudi omenjeno ravnateljstvo svoječasno obljubilo. **Na svidenje!** — **V e č o b č a n o v.**

n Obstrelen divji lovec. 21letnega kajžarja Jožeta Senico iz Trnovca je zasačil te dni neki lovec v gozdu pri Golobinjaku, ravno ko je Senica »jagal«, seveda brez dovoljenja in ga ustrelil v spodnji del života ter ga težko poškodoval.

ZAGORSKE NOVICE.

Zagorskemu dopisniku »Domoljuba«. Zadnji čas, odkar imamo nova kaplana, se pojavljajo v »Domoljubu« dopisi, v katerih se blati z lažmi pristaše narodno-napredne stranke. Potrebno se je videlo dopisniku, da si je privoščil tudi mojo osebo v št. 12. s tem, da kliče obrtno oblast, naj naredi red v mojem kamnolomu, ker izkoriščavam še ob nedeljah delavce. Pozivljam dopisnika »Domoljuba«, če mi dokaže, da se v mojem kamnolomu letos dela tudi ob nedeljah, mu plačam 200 kron na roko. Ne vidi se mi pa potrebno več odgovarjati na take laži, ki so naravnost iz trte izvite. — Do sedaj smo pokrili s plaščem usmiljenja grehe vaših pristašev, a od sedaj zanaprej — ker vi z lažmi blatite nas, smo primorani v javnost spraviti stvari, ki se ne vjemajo z dostojnostjo. Uverjeni boditi, da bo to marsikateremu neljubo, nekateri od teh še lahko službo izgubijo. — Kar ste hoteli imeti, to ste dosegli! Ozirali se ne bomo niti na najnižjega vašega pristaša, ker gradiva imamo več kot dovolj. — Tudi vaše življenje, gosp. kaplan Kette, mi je hvala bogu v detajlu znano. Vem, da vam ne bo ljubo, če me primorate pobrsati po vaših sladkih spominih... — Res je, da ste veselja pijani, ker se je vam posrečilo dobiti dva naša pristaša, ki baje hočeta imeti korito pri vas. Mi vam iz srca privoščimo take ljudi, ki le za par borih grošev izpreminjajo svoje prepričanje, kajti edino taki ljudje spadajo v vaše vrste. Uverjeni pa ste lahko, da s par uskoki še ne boste dobili v roke občino, ker ona je svobodni-seljna in ostane, dokler bo v Zagorju toliko značajnih mož, kakor jih imamo danes. — Tudi se mu je zdelo potrebno, da opere gg. Ranzingerja in Hostnika glede javne ceste. Pri tem si privošči našega župana g. Koprivca. K temu pa samo to-le: če bi se g. Ranzinger brigal za cesto toliko, kakor se g. Koprivec za občino, bi pa drugače izgledala cesta, kakor pa izgleda danes. Kakor mi je znano, je uradovanje župana v najvzornejšemu redu in to vas peče... — V drugem dopisu se je obregnil dopisnik v naš krasno uspeli protestni shod. Tu hoče smešiti, — pa možakarju ne gre bogve kako gladko pero izpod roke. Da, da, vas peče, ker ste videli polno nabite sobe

kmeta, ki je pazno poslušal stvarni govor g. dr. Ravniharja. In da ta shod ne bo ostal za vas brez posledic, ste tudi prepričani. H koncu pa pravi: »Pokazali ste, da se že zvijate in zato je vaš strah opravičen pred bodočimi občinskimi volitvami.« K temu pa le to: dokler bodo vaši pristaši hodili k meni prosit, na v »Slov. Narod« pišem zoper vas, se nam ni še potreba zvijati. Mišlim, da me vsi razumete, kaj hočem s tem reči. — Tudi jaz vam kličem na svidenje in pravo pot, ko se srečamo v javnosti, bo pri vas škripanje z zobmi, jok in stok. Neradi se pečamo z osebnostmi; ker pa nas k temu silite, se bomo morali odločiti, če nas v miru ne pustite. Torej h koncu: ako hočete izzvati boj do skrajnosti, nadaljujte z lažnjivimi napadi in mi bomo z resničnimi dokazi pričeli kar po alfabetu in tu si lahko vsak vaš pristaš izračuna, kdo bo prišel prvi na vrsto. — Na razpolago je vam sedaj: **Boj ali mir!** Kar bomo poročali, bomo tudi lahko pred sodiščem dokazali. Priporočam se vam za nadaljne napade. **Zagorje ob Savi, dne 26. marca 1914.**

Ivan Taufer.

zg Razprodaja naprednih časopisov. Gosp. Dragotin Korbar je glede preobilih trgovskih poslov opustil razprodajo časnikov. Od sedaj naprej je prevzel razprodajo zaveden narodnjak g. Karel Uršič, trgovec v Zagorju, ki ga priporočamo zavedno naprednemu občinstvu.

zg Iz Izlak. Zadnji čas je bil že, da smo dobili poštenega trgovca v našo občino in t. j. gosp. **Rudolf Ahčan.** Kakor je nam znano, nas ne bo odiral, pač pa postregel z dobrim in cenim blagom. Tudi se namerava pečati z deželnimi pridelki. Do sedaj smo imeli dva trgovca: Mallyja, ki je nemčur, in Anton Wrbole, ki je strastni klerikalec. Upamo, da bo pri današnji draginji pravi blagoslov zdrava konkurenca, ki jo bo uvedel g. Ahčan s svojo filijalko, katero je otvoril v hiši gospe Štefanije Vodlan. Želimo mu mnogo uspeha.

RAZNO.

o Ameriške novice. V Pittsburgu je umrl Josip Kunstelj, star 39 let, doma iz Zagradca. — V Collinwoodu je umrla Marija Blatnik, stara 29 let, doma iz Trebnjega.

* **Pasje dirke.** Čudno se bo zdelo marsikomu, na kaj se vse ljudje ne spomnijo. V pričetku tega meseca so priredili v Lipskem v Nemčiji resnično — pasjo dirko. Posebno veselje morajo imeti ti ljudje do takih zabav, pa saj svet napreduje. Ako bo tako napredoval, lahko še doživimo — mačje dirke, s časom pa celo — polževe, kajti pri takem napredku je pač vse mogoče, saj je tudi mogoča vedno večja draginja in vedno manjši zaslužki.

* **Škandal v rodbini Zois.** Graška policija je razkrila senzacionalno afero, v

katero je zapletena žena komponista barona Zoisa. Dobila je pred več tedni dečka, ki je bil krščen 4. februarja na ime Egon. Deček bi bil moral priti s polnoletnostjo v posest fidejkomisa vrednega nad 100.000 kron. Baron Zois in soproga pa bi imela po nekem starem testamentu uživati do dečkove polnoletnosti obresti tega premoženja. Zakon barona Zoisa je bil do sedaj (nad 10 let) brez otrok. Baronica je hotela na vsak način priti v posest tega premoženja in je stopila v zvezo z babico Gaber, ki je obljubila proti plačilu 500 K preskrbeti baronici dečka. Pregovorila je služkinjo Elizabeto Hirt, da ji je prepustila svojega novorojenega nezakonskega dečka proti plačilu 1000 K. Baronica se je izdajala za nosečo, ter je odšla meseca februarja k babici ter obvestila svojega moža in sodnijo, da je povila dečka. Od sodnije je zahtevala izplačilo zaostalih obresti in redno izplačevanje nadaljnjih rent. Policiji se je pa postopanje baronice zdelo sumljivo in je izvršila tajno preiskavo. Razkrila je ves škandal. Policija je izvršila hišno preiskavo na stanovanju baronice in babice ter našla original dolžnega pisma, s katerim se je zavezala baronica plačati babici 500 K za podtaknjeno dete. Policija je aretirala barona, baronico in babico ter išče sedaj služkinjo Hirt. Afera vzbuja v Gradcu silno senzacijo, ker je spadala rodbina barona Zoisa med najuglednejše rodbine.

GOSPODARSTVO.

Zelenjadni vrtovi.

Pomlad je tu in našim gospodinjam bo zopet skrbeti, da uredijo svoje zelenjadne vrtove.

Če pogledamo poleti malo po naših vrtovih, vidimo žal še skoro povsod, da naše gospodinje svojih vrtov ne porabljajo v zadostni meri za pridelovanje zelenjadi, pač pa pridelujejo v zelo veliki meri sadike in solato-berivko, te pa seveda toliko, da jo imajo tudi lahko za prašiče.

Na zelenjadnih vrtih se da pridelovati dokaj različne zelenjadi, iz katere je potem zopet mogoče napraviti različna okusna jedila na raznovrstne načine. Posebno v bližini mest se da to zelo dobro izkoristiti, kjer se dobi za zelenjavo zadosti odjemalcev. V obližju Ljubljane pač vedo ceniti gospodinje pomen vrtov in zato vidimo navadno tudi, da so skoro povsod dobro obdelani. Zato pa dobe tudi precej kron za zelenjavo. Gospodinje na deželi bi morale tudi na to polagati več pozornosti; kjer se kaka kronica dobi, pride prav pri gospodinjstvu, posebno ako jo je mogoče zaslužiti brez posebnega truda. V krajih, kjer pa za zelenjavo ni odjemalcev, pa morajo gospodinje tudi gledati, da pridelajo več in raznovrstne zelenjave, saj tudi za dom ne škodi. Zakaj bi uživali vedno slabo na-

vadno hrano, ko se da s pomočjo zelenjave prirediti tako okusno? In zakaj bi tudi na kmetih ne uživali več zelenjave, če že moramo živeti po večini od poljskih pridelkov? Vsaj skrbimo za to, da se jedi okusno pripravijo, kar je kaj lahko, ako so na razpolago raznovrstno zelenjavo.

Seveda marsikatera gospodinja toži, da nima uspeha na svojem vrtu. To je prav lahko mogoče. Zato pa naj skrbi, da zemljo kar mogoče zboljša in v poletju v suši vedno zadosti zaliva z nepremrzlo vodo. Seveda z gnojem štediti tuka, bi bilo odveč, ker potem tudi ni pridelka.

Lep zelenjadni vrt je ponos vsake gospodinje; še lepši pa je seveda, ako je potem ozaljšan tudi s cveticami, kar se posebno lepo poda kmečkim domovom.

Vrtec za kuhinjska zelišča.

Za pridelovanje kuhinjskih zelišč za domačo porabo zadostuje samo nekaj kvadratnih metrov prostora. Navadno se vse to pridelava lahko na eni lehi in cela stvar potrebuje zelo malo dela in truda.

Peteršilj ljubi napol senčen prostor in se ga seje v aprilu na dobro pognojene lešice v vrste ali pa na široko. Izkali v treh tednih. Razločujemo navadno dve vrsti in sicer takega z debelo in takega z drobno korenino. Pri setvi je paziti, da se ne seje takozvanega pasjega peteršilja, ki je strupen.

Timijan se seje v marcu ali aprilu in se njegova stebelca v jeseni požanje in posuši ter potem suhe spravi. Rabi se ga posebno za klobase.

LISTEK.

Ognjeniki. Peklenski ogenj.

Fr. Pirc.

IX.

Prižigajoč svojo vgaslo viržinko, razmišljam, kako bi napravil čez nekaj stotisoč letij dolg skok iz starega v srednji vek, me France Korajža vpraša, če se niso v karbonski ali premogovi dobi iznad morja dvignile kakšne večje gore in če bi bil takrat lahko zlezal na naš Triglav. Kaj sem hotel, moral sem mu dati odgovor:

Pravil sem vama že, kaj so gorotvorne sile in kako so spreminjale površje zemlje, da je dobila današnje svoje lice. Te sile so bile baš v srednjem oddelku premogove dobe nenavadno delavne. »Vzdignile so obsežno gorovje, ki se je razprostrlo od Francoske preko Nemčije proti vzhodu do Moravske. Današnje Osrednje gorovje na Francoskem, nadalje Vogezi in Črni Les, Hare in Turinjski Les, Rudno gorovje in Krkonoši itd. so se dvignili izpod morja in povzpeli do višin današnjih Alp... V istem času so ogromne gorotvorne sile posegle tudi po prostoru današnjih Vzhodnih Alp in so ondi zajele usedline prejšnjih dob zemeljskega razvoja, kakor vihar zajame vodovje in je razburka v peneče valovanje. Enako so zavalovale vsled gorotvornega pritiska okorele kamenene plasti...« Našega sive-

ga očaka Triglava, pa tedaj ne bi bil mogel še obiskati, ker so po njem plavale še ribe in razne pomorske živali, ki so ga zgradile in napravile za mogočnega gospoda, ki slovi po celem izobraženem svetu.

Tako! Zdaj pa če je vama prav ali ne, preskočil bom zopet nekaj tisoč let, v katerih se je razvila zadnja tvorba starega veka in sicer je bila to permska tvorba. Če gresta zopet kdaj gori v Tržič, tam okoli romantične Dolžanove soteske ob Tržiški Bistrici najdeta prav čedne zapuščine iz te dobe in vama niti treba ni jih iti iskati višje po planinah.

V srednjem veku najdemo marsikaj zanimivega. Življenje, tako živali kakor rastlin dobiva novo popolnejšo obliko, več vrst živali kar čisto izumrje, ni jih več zaslediti v poznejših dobah mlajšega veka. Na njih mestih se pojavijo novi zastopniki življenja, popolnejši, kot so bili oni iz izumrlih vrst in rodov. Živalstvo in rastlinstvo se čimdalje bolj razširja tudi po suhih delih zemlje, ter se približujejo obliki potomcev današnjega veka. Naravnost grozne pošasti iz rodu »saurier«, podobni današnjim krokodilom, le od sile večji, so vznemirjali živalstvo, živče v morjih. Živalstvo na suhem pa so vznemirjali veliki strašni zmaji. — Največji dogodek iz življenja tega veka je razvoj plezalcev (reptilij). Ribe so v tem veku svoje ogrode nadomestile s koščeni; ribe prejšnjih dob so imele še ogrode iz hrustanca, kakor ga rabi še zdaj rod hrustskih somov. — V rastlinstvu so se tekom srednjega veka pojavile prve cvetne rastline. V tretjem, glavnem oddelku tega veka, v takozvani kredni tvorbi nastopajo že vrbe, bukve, hrast, črešnje in drugi zastopniki še sedaj rastočih dvokaličnic. — V drugem glavnem oddelku, v jurski dobi, so se pojavili še le pravi starši današnjih ptičev. — Glavni kamenini v tem veku sta bila apnik in njemu sorodni dolomit. Ob prehodu v novejši vek pa je današnja pisna kreda zavzemala tako odlično mesto, da so po nji imenovali ves dotični oddelek kredno tvorbo. — Tudi v tem veku sta se morje in celina dostikrat menjali. Dokazuje to imamo tudi pri nas zlasti v gorenjskih planinah. Ločila se je čimdalje bolj meja med večjimi globokimi in manjšimi plitvimi morji, kar je vplivalo tudi na okamenine tako, da je mogoče razločiti, katere so nastale v globokem, katere le v plitvem morju ali pa v sladkih vodah. Drugo bomo slišali, ko pridemo k posameznim oddelkom tega veka.

Srednji vek se deli v tri glavne dobe in sicer v: triadno, jursko in kredno. Vsaka teh dob se zopet deli v več pododdelkov.

Triadna tvorba je glede kamenin zastopana po treh oddelkih: v prvem je pestri peščenjak, v drugem školjkoviti apnenik in v tretjem lapor in peščenjak. Prvi in tretji oddelek sta usedlini iz plitvega morja ali pa proizvod velikih puščav (n. pr. rdeči permski peščenjak, srednji oddelek, torej školjkoviti apnenik pa je nastal v globokem morju. Vzporedno z apnenikom se nahaja iz te dobe tudi dolomit (apnenik s primesjo magnezije). Skupina njunih plasti je debela čez tisoč metrov. Triadni apnenik in dolomit sta zgradila poglavitni del Severnih in Južnih Apneniških Alp; iz teh dveh kamenin so izdelane strme stene, smeli vitki vrhovi, rogljata slemena in mnogovrstne druge oblike, ki tvorijo lepoto in veličastvo Julskih Alp (planine v

Triglavskem pogorju), Južnotirolskih Dolomitov ter vse višje pogorje Severnih Alp. — Vse te orjaške gorske plasti so nastale v toplem, srednjeglobokem morju, ki je valovalo zlasti v srednjem in mlajšem oddelku triadne dobe na širnem prostoru Vzhodnih Alp in Južne Evrope. Neizmerni čoki apnenca in dolomita so združeno delo koralj in živali, ki živijo v koraljnikih in pa kamenotvornih morskih alg. V Kamniških Alpah so usedline iz triadne dobe poglavitno gradivo.

Kaj pa ognjeniki? se oglasi France Korajža, ali so ti v tem veku čisto pozabili pogledati, kako je kaj po svetu? Ravno prav si me spomnil, France! Ne, ravno v tem času ti peklenški duhovi niso počivali v svojih peklih. V takozvanih »wengenskih« skladih iz tretjega ali gorenjega oddelka triadne dobe je najti več sledov, iz katerih posnamemo, da so peklenški duhovi, ki jim pravimo ognjeniki ali vulkani prav neusmiljeno razgrajali tudi v naših deželah. O tem nam prof. Seidl pripoveduje: »V wengenskem oddelku triadne dobe so se podzemeljske sile ojačile in pojavile na širnem prostoru Južnih Alp na poseben način. Niso nastopile očitno gorotvorno, ampak odprle so pot staljeni lavi, ki je prodrla v velikanski množini. Nekateri vulkani so se vzpeli nad morsk gladino ter obrasli še v tedanji dobi z rastlinami, ki so se zogljevale ohranile dosedaj v vulkanskem grobu. Zlasti na Južnem Tirolskem je čas, ko so se sesedali wengenski skladi, doba velikih (ognjenjskih) izbruhov. Tedanje vulkanske kamenine ondi povečujejo krasoto krajine, ker se bistveno razlikujejo v barvi, v vnanjih oblikah in v rastlinstvu od usedlinskih kamenin, in množijo nasprotja, ki vekšajo lepoto krajine in ž njo živahno vplivajo na strmečega opazovalca. V Julskih (Triglavskih) planinah so vulkanski proizvodi wengenske dobe marsikje raztreseni. V toliki množini pa ne nastopajo, da bi vplivali na krajinsko sliko. To (gorenjsko-planinsko) ozemlje je bilo že izven središča najjačjega vulkanskega delovanja.« — To naj vama za enkrat zadostuje, ker si bomo zapuščino ognjenikov na Gorenjskem itak še h koncu posebej ogledali.

Če tudi bi moral iz triadne dobe še marsikaj zanimivega povedati, vendar jo moramo zapustiti, ter si mimogrede ogledati še jursko in kredno tvorbo starega veka. Okamenine iz jurske dobe so zastopane zlasti v Karavankah (planine med triglavskim pogorjem in Kamniškimi planinami). Na 2063 m visoki Begunjski (pod nje obnožjem grade deželno električni-

no centralo) se poznajo okamenine iz jurske tvorbe po temnosivem, rdečem in svetlosivem, v drobne plasti naloženem apneniku, ki tam, koder je na površju sprnel, daje izbornu podlago za rastlinstvo. Begunjska je tudi sicer znana, ker je med plasti jurske tvorbe zajedeno ležišče manganove rude, ki jo kopljejo v rudniku. — Korajža, tebi mora biti ta rudnik znan, saj sva si ga pred par leti ogledala, ko sva vrh Begunjske praznovala tvoj god, ali kaj je akral že bilo.

Korajža je pokimal, kakor da na tiste lepe čase še ni pozabil, jaz pa sem nadaljeval:

V jurski tvorbi se je zgodila z našo Evropo velika sprememba. Ob prehodu iz triadne v jursko dobo je valovalo morje čez celo srednjo Evropo tja do Angleške, Islandije in Skandinavije. Koncem te dobe pa je morje odteklo in Srednja Evropa je bila zopet celina. Ravno nasprotno pa se je vršilo v Evropski in Azijski Rusiji, na Indijskem polotoku, Novaji Zemlji in Severozapadni Ameriki. Te dežele so bile v začetku jurske dobe celine, a proti njenemu koncu so bile preplavljene z morjem.

Še bolj kot jurska, je za nas zanimiva kredna doba ali tvorba. Kakor je koncem starega veka dal nastanek mnogim imena celi dobi, torej premogovi ali tvorbi, tako je koncem srednjega veka dala kreda naslov kredni tvorbi. V tem te dobe je morje valovalo tudi preko padne Afrike, Vzhodne Južne Amerike. V tej dobi je iskatl poroda Atlantskega oceana. Ob prehodu spodnje do gorenje kredne dobe so se iznad morja dvignile Alpe in Karpati, ki pa so pozneje zopet prišli pod vodo. Med tem, ko so se tu pogorja dvignila, pa so se pod morje potopile dežele Severne Evrope. Dežele torej, kjer je danes razvita visoka kultura, so bile v tem času preplavljene z globokimi morji, na katerih dnu so živele živali nižjih vrst in blato, v katerem so živele, se je pretvorilo v kredne sklade, iz katerih mi danes dobivamo tisto belo reč, katere se boji ne le otrok v šoli, nego dostikrat celo stari dobroljček, ki je pri očetu krčmariu le preveč dobro živel na — kredno. Kredno tvorbo dobimo ravno tako v Istri, Dalmaciji, kakor na Angleškem, v Rusiji, na Nemškem in po drugih delih sveta.

Predno stopimo v najbolj zanimive dobe iz novega veka, se že spodobi, da si vnovič prižgem novo vržinko, če mi jo bo le Korajža dal na — kredno.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
dr. Vladimir Ravnihar.

Tržne cene v Ljubljani

	Cena			
	od		do	
	K	h	K	h
1 kg govejega mesa I. vrste . . .	1	60	1	80
1 " " " II. " . . .	1	40	1	60
1 " " " III. " . . .	1	20	1	40
1 " telečjega mesa . . .	1	80	2	—
1 " praščjega mesa (svežega) . . .	1	60	2	40
1 " " (prekajenega) . . .	1	90	2	20
1 " koštrunovega mesa . . .	1	40	1	50
1 " Prašči na klavnici . . .	1	20	1	32
1 " kozličevega mesa . . .	0	—	0	—
1 kg masla . . .	2	60	2	80
1 " masla surovega . . .	2	60	2	80
1 " masti praščje . . .	1	80	2	00
1 " slanine (špeha) sveže . . .	1	52	1	80
1 " slani e prekajene . . .	1	90	2	—
1 " sala . . .	1	76	1	94
1 " surov. margarinkega masla . . .	2	40	0	—
1 " kuhan. margarinkega masla . . .	2	00	0	—
1 jajce . . .	—	5	—	0
1 l mleka . . .	—	20	—	00
1 " posnetega . . .	—	08	—	—
1 " smetane sladke . . .	—	—	—	—
1 " " kisle . . .	—	90	1	00
1 kg medu . . .	1	40	1	60
1 " čajnega surovega masla . . .	3	30	3	60
1 piščanec . . .	1	—	0	00
1 golob . . .	—	40	—	00
1 raca . . .	2	00	0	—
1 gos . . .	6	00	0	—
1 kapun . . .	0	—	0	—
1 puran . . .	0	—	—	—
100 kg pšenične moke št 0 . . .	40	20	—	—
100 " " " " 1 . . .	39	60	—	—
100 " " " " 2 . . .	38	80	—	—
100 " " " " 3 . . .	37	00	—	—
100 " " " " 4 . . .	36	00	—	—
100 " " " " 5 . . .	35	00	—	—
100 " " " " 6 . . .	33	50	—	—
100 " " " " 7 . . .	28	00	—	—
100 " " " " 8 . . .	15	00	—	—
100 " koruzne moke . . .	25	—	—	—
100 " ajdove moke . . . I. . .	53	—	—	—
100 " ajdove moke . . . II. . .	51	—	—	—
100 " ržene moke . . .	—	—	—	—
1 l fižola . . .	—	34	—	—
1 " graha . . .	—	32	—	—
1 " leče . . .	—	40	—	—
1 " kaše . . .	—	28	—	—
1 " ričeta . . .	—	20	—	—
100 kg pšenice . . .	24	00	26	—
100 " rži . . .	18	50	20	—
100 " ječmena . . .	17	00	18	—
100 " ovsa . . .	18	00	19	—
100 " ajde . . .	24	—	26	—
100 " prosa belega . . .	28	—	30	—
100 " " navadnega . . .	18	00	20	—
100 " koruze 1913 . . .	15	40	16	—
100 " činkvantina . . .	20	00	00	—
100 " krompirja . . .	4	50	5	—
Lesni trg.				
Cena trdemu lesu 11 do 12 K.				
Cena mehkeemu les 7— do 8— K.				
Trg za seno slamo, in steljo				
Na trgu je bilo				
voz sena . . .	7	—	8	50
" slame . . .	6	—	6	00
" stelje . . .	0	00	0	—
" detella . . .	0	00	0	—

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Stritarjeva ulica šte. 2., lastna hiša.

Obrečuje vloge na knjižloč s 4 1/2 % v tekočem računu najugodnejše. Z ozirom na svoj polnovplačani delniški kapital 8.000.000 kron in 1.000.000 kron rezervnih fondov ponuja največjo varnost za vsa tuja denar. Promet na leto do 1400 millionov kron. Preskrbuje vse denarne zadeve najkulantnejše.

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.

Poslovalnica I. c. kr. avstrijske državne razredne loterije.

Priporočamo našim

Kolinsko cikorijo

gospodinjam

iz EDINE slovenske tovarne v Ljubljani.

Loterijske številke.

Dvignjene v soboto, dne 21. marca 1914.

Linc: 18, 39, 28, 86, 46.

Dvignjene v sredo, dne 25. marca 1914.

Trst: 86, 67, 25, 80, 70.

Razširjajte od hiše do hiše „Slovenski Dom“.

Sukno

za moške obleke v največji izbiri pri

Lenasi & Gerkman, Ljubljana, Stritarjeva ulica št. 4.

Ženske pri motitvah (zastajanju krvi) ne jemlje kroglic, tablet, praška, čaja brez vrednosti. Mojo prijetno zauživalno, preizkušeno zjamčeno neškodljivo sredstvo pomaga zanesljivo. Vsak dan dobim prostovoljna zahvalna pisma. Velika škatlja K 4.85 poštne prosto.

Diskretno pošilja dr. med. H. Seemann, Sommerfeld 84 (Niederlausitz).

Na željo se dopošlje iz dunajske ali budimpeštanske razpošiljalnice, zatorej carinske nepravilike izključene. 94

Kako se pljučne bolezni, dušljivi kašelj in naduha

popolnoma lahko ozdravijo, sporočim vsakemu zastoj. Pošljite frankirano kuverto za odgovor na go. B. Kolenska, Vršovice pri Pragi (Češko.)

PALMA

pristni kaučukov podpetnik

Moški in ženske, ki so pri boleznih sečne cevi

(iztok svež in zastaran) brezuspešno poskušali vse mogoče, naj takoj zahtevajo brezplačnega pojasnila o popolnoma neškodljivem, povsod lahko izvršljivem zdravljenju v zaprti kuverti, brez vsakega natiska. Ozdravljenje v okoli 10 dneh. Cena jako zmerna. Ob neuspešnosti znesek nazaj.

Dr. med. H. Seemann, Sommerfeld 84

(Bez. Frankfurt-Oder.)

Potrebna zdravila pošlje ob naročitvi dunajska ali budimpeštanska razpošiljalnica, v izogib vsem carinskim neprilikam. 94

Najboljši češki nakupni vir.

Ceno posteljno perje:

1 kg sivga, dobrega, puljenega 2 K, boljšega 2 K 40 h, prima polbelega 2 K 80 h; belega 4 K; belega, puhačega 5 K 10 h; 1 kg velfinega, snežnobelega, puljenega 6 K 40; 8 K; 1 kg puha, sivga 6 K; 7 K; belega, linega 10 K.

najtinejši prani puh 12 K. — Kdor vzame 5 kg dobi franko.

Zgotovljene postelje

iz gostonitega rdečega, modrega, belega ali rmenega nan-kinga, pernica, 180 cm dolga, 120 cm široka, s 2 sglavniki, vsak 80 cm dolg, 60 cm širok, napolnjen s novim, sivim, jako stihovitim puhačim posteljinim perjem 16 K; napolnjen 20 K; puh 24 K; same pernice po 10 K, 12 K; 14, 16 K; sglavniki 8 K, 8 K 80 h, 4 K. — Pernice 200 cm dolge, 140 cm široke K 18—, K 14 70, K 17 80 in K 1—; sglavniki 90 cm dolgi, 70 cm široki K 4 60, 6 20 in K 5 70; podpernica iz močnatega rižastega gradla, 180 cm dolga, 116 cm široka, K 12 80, K 14 80. Rapošiljanje po povzetju od 12 K naprej franko. Dovoljeno je zamenjati, za neugajajoče se vrne denar. 63

S. Benisch, Dešenice, št. 953, Češko. Bogato ilustrovan cenik zastoj in franko.

Neokužen dvor.

zdrave živali, ki dobro pre bavlajo in rade žro, krepko, težko krasno živino, krave, ki dajo veliko mleka in kure, ki neso veliko jajec, imajo vsi kmetovalci, ki se ravnaajo po 10 zapovedih za kmetovalca in primešajo piči 2—3 krat na mesec Mastina. Mastin je dr. Trnkócyja redilno varovalno sredstvo. Živina ne živi samo od tega kar požre, ampak od tega kako da prežveči. — Mastin je bil s prvimi kolajnami odlivan in ga porabljajo milijoni previdnih kmetovalcev. Idi k svojemu trgovcu in kupi zavoj Mastina za 60 vin., 10 zapovedi pa zahtevaj zastoj, tudi če ne želiš Mastina. ali pa piši ti ali tvoj trgovcu tvorniški zalogi: **Lekarna Trnkócy v Ljubljani, zraven rotovža.**

Ta lekarna razpošilja 5 zavojev Mastina za 4 K poštne prosto.

Edina SLOVENSKA orožna tovarna

DRUŽBA: PUŠKARNA „P. WERNIG“
:: BOROVLE - KOROŠKO ::

PIŠITE PO:

CENIK

1914 61

LOVSKE PUŠKE — STRELJIVO POPRAVILA

NAZNANILŌ.

Dovoljujem si slavnemu občinstvu vljudno naznanjati, da sem prevzel staroznano

trgovino s klobuki Jos. Pok

Ljubljana.

Stari trg št. 14.

Ljubljana.

katero bom vodil pod imenom: Jos. Poka nasl. Jamnik.

Prosim da slavno občinstvo mojemu predniku izkazano zaupanje ohrani tudi meni.

Se prijazno priporočam z vsem spoštovanjem

ANDREJ JAMNIK.

Ali je dobiti točno in neškodljivo učinkujočega sredstva proti

moški oslabelosti?

Velezanimiv opis o presenetljivem razkritju nemškega potovalca po Afriki (pripoznano tudi od številnih nemških in inozemskih profesorjev in zdravnikov) razpošilja za 20 h za poštino v zaprtim dvojnem pismu brez natiska 94

dr. med. H. Seemann, Sommerfeld 84 (Ffo.).

Gospodje vsake starosti, ki so doslej brezuspešno rabili vse mogoče (aparate, kroglice, metode, praške takozvana ojačila itd.), mi bodo po prečitaju mojega opisa hvaležni. Pišite takoj, ker je na razpolago samo omejeno število eksemplarov.

Vsak teden novosti

volnenega in perilnega blaga
za ženske obleke, svilnate
rute in šerpe samo pri

LENASI & GERKMAN,

Ljubljana, Stritarjeva ul. št. 4.

Tkanina, platno za rjuhe brez
šiva, preproge, zavese odeje,

Vsa oprema za ženine in neveste.

Sifilitiki!

Pojasnilno brošuro o hitrem in temeljitom ozdravljenju brez motenja poklica, brez ponovitve, brez živega srebra in drugih strupov, brez vbrizgavanja, brez škodljivih posraskov učinkov

razpošilja diskretno za 20 h za poštino v zaprti kuverti brez kakega natiska

dr. med. **H. Seemann, Sommerfeld 84**
(Lausitz). 94

Splošno kreditno društvo v Ljubljani

registr. zadr. z omejeno zavezo.

Šelenburgova ulica 4.

Sprejema tudi vloge
v tekočem računu v
zvezi s čekovnim pro-
metom ter jih obre-
stuje od dne vloge
do dne dviga.

Obrestuje hranilne
vloge po

5%

brez vsakega odbitka
rentnega davka, ka-
rega plačuje zadruga
sama.

Dovoljuje izposojila pro-
ti zadostnemu poroštvu
svojim članom. Trgov-
cem, obrtnikom in za-
drugam, ki postanejo čla-
ni, se eskomptujejo me-
nice in vnovčujejo fak-
ture.

Uradne ure vsak dan od 8. do 12. in od 3. do 5. ure, v so-
botah in dnevih pred prazniki od 8. do 1. ure popoldne.

Ustanovljena 1881.

Bačun: Pri avstr. pošt. hr. št. 828.406.
Pri ogr. pošt. hran. št. 19.864.

Telefon šteč. 185.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

R. Z. Z. R. Z.

v Ljubljani, na Dunajski cesti št. 18

v lastnem združnem domu.

Žiro-konto pri avstro-ogrski banki.

Obrestuje hranilne vloge po $4\frac{3}{4}\%$

brez odbitka rentnega davka, katerega plačuje posojilnica sama za svoje vložnike.

Posojilnica posojuje svoj denar na varna kmečka posestva, radi tega je tudi
ves denar pri njej popolnoma varno naložen.

Gospodarstvo posojilnice vodijo gospodje:

Ivan Knez, veletržec in veleposestnik v Ljubljani.
Andrej Šarabon, veletržec in posestnik v Ljubljani.
Josip Lenče, veletržec in posestnik v Ljubljani.
Ivan Mejač, veletržec v Ljubljani.

Anton Pogačnik, posestnik v Spodnji Šiški.
Frano Jaro, posestnik v Medvodah.
Avgust Jenko, posestnik v Ljubljani.
Alojzij Vodnik, kamnosek in posestnik v Ljubljani.

Rezervnega zaklada kron 800.000.

Upravno premoženje koncem leta 1912 kron 19,000.000.

Uradne ure vsak dan od 8.—12. in od 3.—4.

Ob sobotah in dnevih pred prazniki od 8.—1. popoldne.